

PORADNIK PRZEDSIĘBIORCY

Zestawienie różnic legislacyjnych w działalności gospodarczej
w Republice Czeskiej i Rzeczpospolitej Polskiej

Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D. wraz z zespołem

PROCES – Centrum ds. Rozwoju Gmin i Regionów Sp. z o.o.

Studium zostało opracowane w ramach projektu „Zapewnienie analizy istniejących transgranicznych działań gospodarczych na terenie okręgu morawsko-śląskiego i województwa opolskiego”, jako podstawowego dokumentu dla realizacji projektu „Transgraniczna sieć współpracy na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i rynku pracy” nr ewidencyjny CZ.3.22/2.1.00/12.03440, który jest współfinansowany ze środków EFRR i budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007 – 2013.

Niniejszy dokument opracowała spółka PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s. r. o., (Centrum ds. rozwoju gmin i regionów Sp. z o. o.), Švabinského 1749/19, 702 00 Moravská Ostrava, REGON: 28576217, Tel.: +420 595 136 023, <http://rozvoj-obce.cz/>, e-mail: info@rozvoj-obce.cz.

Zespół redakcyjny:

- Doc. Ing. Lubor Hruška, Ph.D.
- Ing. Hana Doleželová, Ph.D.
- Ing. Ivana Foldynová
- Mgr. Jan Špaček
- Ing. Michal Samiec
- Ing. Karin Gajdová
- i zespół

Opracowano na dzień 07.02.2014 r.

Spis treści

Spis treści	3
1 Wstęp	5
2 Podstawowe uregulowania prawne działalności gospodarczej.....	5
2.1 Republika Czeska	5
2.2 Rzeczpospolita Polska	11
2.3 Podsumowanie.....	15
3 Typy działalności gospodarczej	15
3.1 Indywidualna działalność gospodarcza	16
3.2 Spółka jawna.....	17
3.3 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	19
3.4 Spółka akcyjna.....	21
3.5 Spółka komandytowa	23
3.6 Spółka komandytowo-akcyjna	25
3.7 Oddział spółki zagranicznej.....	26
3.8 Podsumowanie.....	28
4 Różnice księgowe w ustawodawstwie	30
4.1 Podatek dochodowy od osób fizycznych.....	30
4.2 Podatek dochodowy od osób prawnych	33
4.3 Podatek od wartości dodanej	37
4.4 Pozostałe podatki	41
4.5 Podsumowanie.....	43
5 Prawo pracy	44
5.1 Rodzaje umów o pracę	44
5.2 Czas pracy.....	48
5.3 Urlopy	49
5.4 Wynagrodzenie pracownika	50
5.5 Podsumowanie.....	52
6 Pozostałe umowy handlowe.....	53
6.1 Republika Czeska	53
6.2 Rzeczpospolita Polska	54
6.3 Podsumowanie.....	55
7 Zachęty inwestycyjne.....	55
7.1 Zachęty inwestycyjne w Republice Czeskiej	55
7.2 Zachęty inwestycyjne w Rzeczpospolitej Polskiej.....	58

7.3	Podsumowanie.....	61
8	Osobliwości zwyczajowe.....	61
8.1	Republika Czeska	62
8.2	Rzeczpospolita Polska	63
8.3	Podsumowanie.....	64
	Spis skrótów	64
	Źródła	65

1 Wstęp

Poradnik przedsiębiorcy stanowi zwięzłe zestawienie podstawowych różnic legislacyjnych w prowadzeniu działalności gospodarczej w Republice Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej. Opisano w nim różnice w definicjach prawnych spółek, systemów podatkowych obu krajów, prawa pracy, zachęt inwestycyjnych czy osobliwości zwyczajowych. Opisany jest aktualny stan ustawodawstwa czeskiego i polskiego na dzień 01.01.2014 r.

2 Podstawowe uregulowania prawne w zakresie działalności gospodarczej

Zasady prowadzenia działalności gospodarczej w obu krajach zostały uregulowane podstawowymi dokumentami legislacyjnymi. W Republice Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą reguluje kilka przepisów prawa i ustawy, które z biegiem czasu rozwijają się i zmieniają. Przykładem może być nowy Kodeks cywilny lub Ustawa o korporacjach handlowych w Czechach. Ustawy te weszły w życie w dniu 01.01.2014 r. i unieważniły obowiązujący dotychczas Kodeks cywilny oraz handlowy.

2.1 Republika Czeska

Podstawowym uregulowaniem prawnym w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej w Republice Czeskiej jest **nowy Kodeks cywilny** (ustawa nr 89/2012 Dz. U.) obowiązujący od 01.01.2014 r., kiedy zmianie uległ cały szereg przepisów prawnych i wydana została nowa **Ustawa o korporacjach handlowych** (ustawa nr 90/2012 Dz. U.). Ustawa ta, w odróżnieniu od nowego Kodeksu cywilnego, reguluje przede wszystkim kwestie związane z korporacjami, spółkami handlowymi i spółdzielniami. Wraz z Ustawą o korporacjach handlowych wszedł w życie szereg nowych postanowień obejmujących stosunki handlowo-prawne. Doszło do wzmocnienia ochrony wierzycieli, a także do zmiany koncepcji odpowiedzialności członków władz korporacji handlowych za ich postępowanie. Akcentowany jest postulat konsekwentnego wykonywania funkcji zgodnie z zasadą należytej troski gospodarza. Do nowości należy także inny niż dotychczas zakres odpowiedzialności członków organów za ewentualną upadłość korporacji handlowej. Choć nowa ustawa zaostrzyła warunki odpowiedzialności organów statutowych (pełnomocników, członków zarządu itp.) spółek handlowych, nadal odpowiedzialności tej nie można porównywać do tej, jaką obarczona jest osoba fizyczna prowadząca działalność jako osoba samodzielnie czynna zarobkowo.

Tabela 2.1: Różnice w zakresie odpowiedzialności podmiotów drobnej przedsiębiorczości a członkami władz statutowych w Republice Czeskiej na dzień 01.01.2014 r.

Podmiot drobnej przedsiębiorczości	Członek władz statutowych
odpowiada za zobowiązania powstałe w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej całym swoim majątkiem w każdych okolicznościach	odpowiada tylko w przypadku upadłości spółki
odpowiada z ustawy	odpowiada tylko w przypadku, kiedy orzeknie o tym sąd
odpowiada za zobowiązania zawsze, bez orzekania należytej troski	odpowiada tylko w przypadku, gdy wykazano, że nie pełnił swojej funkcji z należyłą troską gospodarza

Źródło: PROCES

Jak wynika z powyższej tabeli, działalność gospodarcza przez osobę prawną w Republice Czeskiej jest o wiele bardziej bezpieczna niż działalność prowadzona przez osobę samodzielnie czynną zarobkowo.

Nowy Kodeks cywilny zawiera np. definicję przedsiębiorcy, władz firmy handlowej, zakładu, tajemnicy handlowej lub mienia. Ze starego Kodeksu cywilnego przejęto także uregulowanie w zakresie prokury (§ 450 – umowne reprezentowanie przedsiębiorcy). W nowym Kodeksie cywilnym jednoznacznie określono, że stosunek pracy, ale także prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy wynikające ze stosunku pracy reguluje inna ustawa, tzn. **Kodeks pracy** (ustawa nr 262/2006 Dz. U.). Analogicznie obowiązuje to w zakresie ustalonym przez Ustawę o umowach o wykonywaniu pracy zależnej wprowadzającą między pracownikiem a pracodawcą podobne zobowiązanie. Ewidentnym jest więc, że (podobnie jak dotychczas) nowy Kodeks cywilny będzie odnosił się do stosunków pracowniczych dopiero w momencie, kiedy Kodeks pracy danej problematyki nie reguluje. Jednak pomimo przyjęcia nowego Kodeksu handlowego nowelizacja nie ominęła także Kodeksu pracy, a w szczególności następujących postanowień:

- *podstawowe zasady dotyczące stosunków pracowniczych* (§ 1a),
- *określenie zakresu odmiennego uregulowania praw i obowiązków w stosunkach pracowniczych* (§ 4a),
- *pracownik i pracodawca* (§ 6 i 7 – definicja możliwości zawarcia stosunku pracy po osiągnięciu wieku 15 lat i dokończeniu obowiązku szkolnego zawiera od roku 2014 tylko nowy Kodeks cywilny),
- *nieważne postępowanie prawne* (§ 19 i 20),
- *zawieranie umów o pracę* (§ 34 – na przykład dotychczas obowiązywało, że od umowy o pracę można odstąpić, wyłącznie w sytuacji, kiedy pracownik nie podjął pracy; dla odstąpienia od umowy o pracę wymagane jest dotrzymanie formy pisemnej, pod rygorem nieważności),
- *możliwość natychmiastowego rozwiązania stosunku pracy przez ustawowych opiekunów* (§ 56a – opiekun ustawowy nieletniego pracownika, który nie skończył 16 lat, może natychmiast rozwiązać stosunek pracy nieletniego pracownika, jeżeli jest to konieczne z powodu dalszego kształcenia, rozwoju lub zdrowia tego pracownika; dla obowiązywania natychmiastowego rozwiązania stosunku pracy nieletniego pracownika zgodnie powyższym wymagana jest zgoda sądu),
- *natychmiastowe rozwiązanie stosunku pracy* (§ 60 – przy natychmiastowym rozwiązaniu stosunku pracy pracodawca i pracownik muszą określić jego powód tak, aby nie była możliwa jego zamiana z innym; ponadto podany powód nie może być modyfikowany; natychmiastowe rozwiązanie stosunku pracy musi mieć formę pisemną, pod rygorem nieważności),
- *uregulowanie cesji, zaliczenia i potrąceń z wynagrodzenia* (§ 144a i 146).

Działalność gospodarczą opisuje również **Ustawa gospodarcza** (ustawa nr 455/1991 Dz. U.), która reguluje warunki prowadzenia działalności przez podmioty drobnej przedsiębiorczości i kontrolę ich przestrzegania. **Działalność podmiotu drobnej przedsiębiorczości**, zgodnie z wymienioną wyżej ustawą, została zdefiniowana jako systematyczna działalność prowadzona samodzielnie, we własnym imieniu, na własną odpowiedzialność, w celu osiągnięcia zysku i na określonych w ustawie gospodarczej.

Przedsiębiorca w nowym Kodeksie cywilnym został zdefiniowany jako ten, który samodzielnie wykonuje na własny rachunek i odpowiedzialność działalność zarobkową sposobem drobnej przedsiębiorczości lub w podobny sposób z zamiarem czynienia tego systematycznie w celu osiągnięcia zysku. Jest to każda osoba zawierająca umowy związane

z własną działalnością handlową, produkcyjną lub podobną, względnie osoba działająca w imieniu lub na rachunek przedsiębiorcy.

W Republice Czeskiej podstawowym kryterium dla oceny wielkości przedsiębiorstwa jest liczba pracowników, wielkość rocznego obrotu i suma bilansowa bilansu rocznego (wielkość aktywów). Dane, których należy użyć dla określenia liczby pracowników i wielkości finansowych, to dane odnoszące się do ostatniego zamkniętego okresu obrotowego obliczone za okres jednego roku kalendarzowego. Definicja przedsiębiorstwa średniego, małego i drobnego została zawarta w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 800/2008:

- **średni przedsiębiorstwo** to takie, które zatrudnia mniej niż 250 pracowników, a jego roczny obrót nie przekracza 50 milionów EUR lub jego suma bilansowa bilansu rocznego nie przekracza 43 milionów EUR,
- **małe przedsiębiorstwo** zdefiniowano takie, które zatrudnia mniej niż 50 osób i którego roczny obrót lub suma bilansowa bilansu rocznego nie przekracza 10 milionów EUR,
- **drobne przedsiębiorstwo** to takie, które zatrudnia mniej niż 10 osób i którego roczny obrót lub suma bilansowa bilansu rocznego nie przekracza 2 milionów EUR.

Podmioty uprawnione do prowadzenia działalności gospodarczej

Forma prawna działalności gospodarczej określa formę prowadzenia działalności gospodarczej, pod którą przedsiębiorca występuje. W Republice Czeskiej możliwe jest prowadzenie działalności gospodarczej dwoma sposobami – jako *osoba fizyczna* lub jako *osoba prawna*. Ustawa o korporacjach handlowych reguluje następujące formy prawne działalności gospodarczej: spółki handlowe i spółdzielnie. Ustawa gospodarcza reguluje działalność gospodarczą podmiotów prowadzących swoją działalność na zasadach podmiotu drobnej przedsiębiorczości. Drobnią przedsiębiorczość może prowadzić osoba fizyczna lub prawna, o ile spełni warunki określone przez ustawę gospodarczą. Zezwolenie państwowe na prowadzenie drobnej przedsiębiorczości, tj. **koncesja**, jest wymagane tylko w przypadkach określonych w ww. ustawie. Na potrzeby ww. ustawy za czeskiego obywatela państwowego uważana jest osoba fizyczna z miejscem zamieszkania lub osoba prawna z siedzibą na terenie Republiki Czeskiej. Przez miejsce zamieszkania na terenie Republiki Czeskiej dla celów stosowania ww. ustawy rozumiany jest stały pobyt na jej terytorium. Na terenie Republiki Czeskiej na takich samych warunkach jak obywatel Czech może prowadzić drobną przedsiębiorczość także mieszkaniec innego państwa.

Przez osobę zagraniczną, zgodnie z ustawą gospodarczą, rozumie się:

- *osobę prawną* z siedzibą zlokalizowaną poza terytorium Republiki Czeskiej,
- *osobę fizyczną* z miejscem zamieszkania poza terytorium Republiki Czeskiej (dla osoby fizycznej nie jest więc ważna przynależność państwowa).

Osoby takie mogą prowadzić działalność gospodarczą na terenie Republiki Czeskiej na takich samych warunkach jak obywatele Czech, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej (np. ograniczenia wynikające z ustawy dewizowej itp.).

Zasady rozpoczęcia działalności gospodarczej

W Republice Czeskiej podmiot przedsiębiorczy może rozpocząć prowadzenie działalności poprzez uzyskanie wpisu do Rejestru handlowego prowadzonego przez właściwy Sąd Okręgowy (uprzednio należy uzyskać uprawnienia do prowadzenia drobnej przedsiębiorczości odpowiadające przedmiotowi działalności). Wniosek wpisu do rejestru

handlowego musi zostać złożony na formularzu, który można pobrać na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

Osoba zagraniczna może rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w Republice Czeskiej dopiero z dniem uzyskania wpisu jej osoby (względnie jednostki organizacyjnej zakładu) do rejestru handlowego, i to w zakresie określonym właśnie w Rejestrze handlowym. Jedynym wyjątkiem, kiedy osoby zagraniczne chcące prowadzić działalność gospodarczą na terenie Republiki Czeskiej, nie muszą uzyskać wpisu do Rejestru handlowego, jest działalność osób fizycznych, które są obywatelami kraju członkowskiego Unii Europejskiej, innego kraju tworzącego Europejski Obszar Gospodarczy lub Konfederacji Szwajcarskiej, członkowie rodzin tych osób pod warunkiem, że w Republice Czeskiej posiadają prawo pobytu, oraz obywatele państwa trzeciego, którym w kraju członkowskim Unii Europejskiej przyznano status prawny długookresowo przebywającego rezydenta, oraz członkowie rodzin tych osób, którym w Republice Czeskiej wydano pozwolenie długookresowego pobytu.

Obcokrajowcy mogą rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Republiki Czeskiej poprzez dokonanie wpisu do:

- Rejestru handlowego,
- Rejestru przedsiębiorców.

Rejestr handlowy jest publiczną bazą danych wszystkich firm handlowych i jest prowadzony przez sądy rejestrowe (sądy okręgowe). Obowiązkowo zapisuje się w nich spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki komandytowe, spółki jawne, spółki akcyjne oraz spółdzielnie. Do Rejestru handlowego mogą dobrowolnie zostać wpisani także przedsiębiorcy drobnej przedsiębiorczości.

Rejestr przedsiębiorców jest częściowo publicznym spisem wszystkich przedsiębiorców prowadzących działalność na podstawie uprawnienia do prowadzenia drobnej przedsiębiorczości, którzy działają w obrębie terytorialnym danego urzędu gospodarczego. Rejestr przedsiębiorców prowadzi gminne urzędy gospodarcze.

W odróżnieniu od rejestru handlowego, do którego trzeba złożyć wniosek o wpis, do rejestru przedsiębiorców przedsiębiorcy (podmioty drobnej przedsiębiorczości) są wpisywani automatycznie po udzieleniu im uprawnienia na prowadzenie działalności gospodarczej.

Koncesja i działalność gospodarcza wymagająca zezwolenia

Koncesja jest dokumentem urzędowym wydawanym przez organ koncesyjny. Dokument ten uprawnia właściciela koncesji do wykonywania dokładnie określonej działalności gospodarczej. Udzielanie koncesji wprowadza się ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa państwa lub mieszkańców lub innego ważnego interesu publicznego. Jest przejawem regulowania działalności, dokonywanym przez państwo. Wyraża ono wydanie zgody organów publicznych na rozpoczęcie i wykonywanie działalności przez wskazanego przedsiębiorcę.

Na mocy **umowy koncesyjnej** koncesjonariusz zobowiązuje się świadczyć usługi lub wykonać dzieło, a zleceniodawca zobowiązuje się umożliwić koncesjonariuszowi uzyskiwanie korzyści wynikających ze świadczenia usług lub z korzystania z wykonanego dzieła, względnie wraz z przekazaniem części świadczenia w pieniądzu.

Rodzaje działalności koncesjonowanych zostały wymienione w załączniku nr 3 do ustawy o działalności gospodarczej. Przez działalność koncesjonowaną w świetle ustawy nr 455/1991 Dz. U. o działalności gospodarczej rozumie się:

- produkcję i przetwarzanie spirytusu fermentacyjnego, spirytusu spożywczego, spirytualiów i pozostałych napojów alkoholowych, spirytusu posiarczynowego lub spirytusu syntetycznego
- badania, rozwój, produkcję, niszczenie, utylizację, przetwarzanie, zakup i sprzedaż materiałów wybuchowych,
- rozwój, produkcję, naprawy, przeróbki, transport, zakup, sprzedaż, wypożyczanie, przechowywanie, utylizowanie i niszczenie broni i amunicji,
- zakup i sprzedaż, wypożyczanie, rozwój, produkcję, naprawy, przeróbki, przechowywanie, składowanie, transport, utylizowanie i niszczenie materiałów bezpieczeństwa,
- produkcję energii cieplnej i rozprowadzenie energii cieplnej,
- drogowy transport mechaniczny,
- wewnątrzlądowy transport wodny,
- kontrolne testowanie urządzeń ochrony roślin,
- prowadzenie rozpoznania pirotechnicznego,
- prowadzenie licytacji publicznych,
- prowadzenie biura podróży,
- ochronę mienia i osób,
- usługi prywatnych detektywów,
- świadczenie usług technicznych dla ochrony mienia i osób,
- prowadzenie kancelarii tajnej,
- prowadzenie strzelnic i nauka i ćwiczenia w strzelaniu z broni,
- wykonywanie robót strzałowych i odpalanie sztucznych ogni,
- świadczenie usług pogrzebowych,
- wykonywanie balsamacji i konserwacji,
- prowadzenie krematorium.

Postępowanie koncesyjne rozpoczyna się od opublikowania oznajmienia o rozpoczęciu postępowania koncesyjnego. We wniosku o udzielenie lub zmianę koncesji zgodnie z paragrafem 37 Kodeksu postępowania administracyjnego podaje się:

- osoba fizyczna poda we wniosku imię, nazwisko, datę urodzenia i miejsce stałego pobytu, względnie inny adres dla doręczeń zgodnie z § 19 ust. 3 (we wniosku związanym z jej działalnością gospodarczą osoba fizyczna poda imię i nazwisko, względnie dodatek odróżniający osobę przedsiębiorcy lub rodzaj działalności gospodarczej odnoszący się do tej osoby lub do prowadzonego przez nią rodzaju działalności, numer identyfikacyjny i adres zapisany w rejestrze handlowym lub innej ustawowo uregulowanej ewidencji jako miejsce prowadzenia działalności, względnie inny adres dla doręczeń),
- osoba prawna poda we wniosku swoją nazwę lub firmę handlową, numer identyfikacyjny lub podobne wskazanie oraz adres siedziby, względnie inny adres dla doręczeń, (wniosek musi zawierać oznaczenie organu administracyjnego, któremu jest on przeznaczony, inne składniki wskazane przez ustawę oraz podpis osoby, które go składa).

Typy działalności gospodarczej wymagające zezwolenia to takie, których prowadzenie jest uwarunkowane zdolnością fachową. Podane one są w załączniku nr 2 do Ustawy gospodarczej, o ile ustawa gospodarcza nie nakazuje inaczej (patrz § 24). Chodzi o następujące:

- prace geologiczne,
- przetwórstwo tytoniu i produkcja wyrobów tytoniowych,

- produkcja i przetwarzanie paliw i smarów,
- produkcja niebezpiecznych substancji chemicznych i niebezpiecznych mieszanek chemicznych oraz sprzedaż substancji chemicznych i mieszanek chemicznych sklasyfikowanych jako silnie toksyczne,
- produkcja i naprawy seryjnie wykonywanych protez, ortez korpusowych, ortez kończynowych, miękkich bandaży,
- optyka okularowa,
- działalność gospodarcza w dziedzinie postępowania z niebezpiecznymi odpadami,
- działalność projektowa w budownictwie,
- prowadzenie budów, ich zmiany i usuwanie,
- zakup i sprzedaż zabytków kultury lub przedmiotów wartości kulturalnej,
- handel zwierzętami przeznaczonymi dla hodowli hobbystycznych,
- działalność doradców obrachunkowych, prowadzenie księgowości, prowadzenie ewidencji podatkowej,
- udzielanie lub pośredniczenie w udzielaniu kredytów konsumpcyjnych,
- dokonywanie dobrowolnych licytacji majątku ruchomego zgodnie z Ustawą o licytacjach publicznych,
- wycena majątku ruchomego, nieruchomości, mienia niematerialnego, mienia finansowego, zakładu,
- wykonywanie czynności geodezyjnych,
- opracowanie projektu danych katalogowych,
- pomiar substancji zanieczyszczających i wonnych, weryfikacja ilości emisji gazów cieplarnianych oraz opracowanie studiów rozproszeniowych,
- rewizje, przeglądy i badania wskazanych urządzeń technicznych w ruchu,
- restaurowanie dzieł z dziedziny sztuk plastycznych, które nie są zabytkami kultury lub ich częściami, ale są złożone w zbiorach muzeów i galeriach, i przedmioty wartości kulturalnej,
- specjalistyczna dezynfekcja, dezynsekcja i deratyzacja ochronna,
- działalność przewodników górskich,
- służba ratownictwa wodnego,
- działalność techniczno-organizacyjna w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej,
- świadczenie usług w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w czasie pracy,
- świadczenie usług w dziedzinie gimnastycznej i sportowej,
- prowadzenie nauki jazdy,
- urządzenie kursów dla uzyskania wiedzy w celu wykonywania specjalnej dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji ochronnej,
- opieka nad dzieckiem do lat trzech w trybie dziennym,
- doradztwo i diagnostyka psychologiczna,
- tresura zwierząt,
- działalność, podczas której naruszana jest integralność ludzkiej skóry,
- usługi masażowe, rekondycyjne rehabilitacyjne i regeneracyjne,
- prowadzenie solariów.

Ustawy związane z działalnością gospodarczą i rynkiem pracy w Republice Czeskiej:

- Ustawa nr 89/2012 Dz. U., Kodeks cywilny
- Ustawa nr 90/2012 Dz. U., o spółkach handlowych i spółdzielniach (ustawa o korporacjach handlowych)
- Ustawa nr 455/1991 Dz. U., o działalności gospodarczej (w brzmieniu późn. zmian),

- Ustawa nr 563/1991 Dz. U., o księgowości, (w brzmieniu późn. zmian),
- Ustawa nr 586/1992 Dz. U., o podatku dochodowym, (w brzmieniu późn. zmian),
- Ustawa nr 588/1992 Dz. U., o podatku od wartości dodanej, (w brzmieniu późn. zmian),
- Ustawa nr 016/1993 Dz. U., o podatku drogowym, (w brzmieniu późn. zmian),
- Ustawa nr 338/1992 Dz. U., o podatku od nieruchomości, (w brzmieniu późn. zmian),
- Ustawa nr 065/1965 Dz. U., Kodeks pracy, (w brzmieniu późn. zmian),
- Ustawa nr 337/1992 Dz. U., o zarządzaniu podatkami i opłatami, (w brzmieniu późn. zm.),
- Ustawa nr 100/1988 Dz. U., o ubezpieczeniu społecznym, (w brzmieniu późn. zmian),
- Ustawa nr 155/1995 Dz. U., o ubezpieczeniu emerytalnym, (w brzmieniu późn. zmian).

2.2 Rzeczpospolita Polska

W Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarcza i jej podstawa legislacyjna jest uregulowana w **Ustawie o swobodzie działalności gospodarczej** (Dz. U. z r. 2004, nr 173, poz. 1807 w brzmieniu późniejszych zmian). Jej brzmienie w sposób istotny uregulowało postępowanie państwa z przedsiębiorcami. Ustawa upraszcza szereg obowiązków zarówno przy podejmowaniu działalności gospodarczej, jak i w trakcie jej prowadzenia. Rozwiązania, które są w niej przyjęte, stwarzają przedsiębiorcom lepsze środowisko prawne i umożliwiają skuteczniejszą ochronę ich interesów. Wprowadzono przepisy ograniczające liczbę dokumentów związanych z podjęciem działalności gospodarczej, skracające okres niezbędny dla załatwienia formalności lub zmniejszających katalog typów działalności, dla których wymagane jest uzyskanie koncesji lub zezwolenia. Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą za **działalność gospodarczą** uważa się zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.

W ustawie o swobodzie działalności gospodarczej zmieniły się definicje dotyczące małego i średniego przedsiębiorstwa. Wprowadzona została nowa kategoria mikroprzedsiębiorcy.

- **średnie przedsiębiorstwo** jest definiowane jako podmiot, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników, a jego roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych równowartości w złotych w wysokości 50 mln euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 milionów euro,
- **małe przedsiębiorstwo** to takie, które w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych wyżej wymienionej kwoty,
- **mikroprzedsiębiorstwo** to podmiot, który zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników i osiągnął przez niego roczny obrót netto lub sumy aktywów nie przekroczyły równowartości w złotych 2 milionów euro.

Podmioty uprawnione do wykonywania działalności gospodarczej

Działalność gospodarczą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej może wykonywać krajowa i zagraniczna osoba fizyczna lub krajowa i zagraniczna osoba prawna spełniająca warunki ustawy.

Za osobę zagraniczną według ustawy o swobodzie działalności gospodarczej uważa się:

- *osobę fizyczną* posiadającą miejsce zamieszkania za granicą, nieposiadającą obywatelstwa polskiego,
- *osobę prawną* z siedzibą za granicą,
- *jednostkę organizacyjną* niebędącą osobą prawną, posiadającą zdolność prawną, z siedzibą za granicą.

Osoby zagraniczne z państw członkowskich Unii Europejskiej mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na takich samych zasadach, jak obywatele polscy.

Zasady podejmowania działalności gospodarczej

W Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Spółka kapitałowa może podjąć działalność gospodarczą przed uzyskaniem wpisu do Rejestru przedsiębiorców.

Obcokrajowcy mogą podjąć działalność gospodarczą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej po dokonaniu wpisu do:

- Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej,
- rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- rejestru przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych prowadzonego przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

Centralna Ewidencja Działalności Gospodarczej jest rejestrem przedsiębiorców, którzy są osobami fizycznymi działającymi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Rejestr jest prowadzony od 1 lipca 2011 r. w systemie teleinformatycznym ministerstwa właściwego do spraw gospodarki. W przypadku spółki osobowej lub kapitałowej rejestracja odbywa się w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przy sądach rejestrowych miejscowo właściwych dla powstającej spółki. Wymagane formularze wydawane są przez ww. sądy.

Krajowy rejestr sądowy jest rodzajem rejestru publicznego prowadzonego przez wybrane sądy rejonowe (sądy gospodarcze) oraz ministerstwo sprawiedliwości. Ewidencja ta składa się z trzech podstawowych rejestrów:

- *przedsiębiorców* (tu wpisuje się spółki osobowe i kapitałowe, przedsiębiorstwa państwowe, przedsiębiorców zagranicznych, oddziały i przedstawicielstwa działające na terenie Rzeczypospolitej Polskiej),
- *stowarzyszeń*, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- *dłużników niewypłacalnych*.

Głównym zadaniem Krajowego Rejestru Sądowego jest powszechne udostępnienie szybkiej i niezawodnej informacji o statusie prawnym zarejestrowanego podmiotu (Centralna Informacja KRS), najważniejszych elementach jego sytuacji finansowej oraz sposobie jego reprezentowania.

Ponadto KRS zawiera inne, istotne dla obrotu gospodarczego, dane o przedsiębiorcy, w tym między innymi:

- informacje o zaległościach podatkowych i celnych,
- informacje o zaległościach wobec ZUS,
- informacje o wierzycielach i wysokościach niespłaconych wierzytelności.

Koncesje i zezwolenia

Koncesja jest aktem administracyjnym wydawanym przez organ koncesyjny. Dokument ten upoważnia koncesjonariusza do prowadzenia ściśle określonej działalności gospodarczej. Koncesjonowanie działalności gospodarczej praktykuje się z powodu bezpieczeństwa państwa i obywateli lub innego ważnego interesu publicznego. Jest ono przejawem regulowania działalności gospodarczej stosowanego przez państwo. Koncesja jest aktem zgody władz publicznych na podjęcie i prowadzenie działalności przez określonego przedsiębiorcę.

Rodzaje działalności koncesjonowanych zostały wymienione w Ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Działalnością koncesjonowaną w rozumieniu art. 46 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej jest:

- poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, wydobywanie kopalin ze złóż, bezbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych,
- wytwarzanie i obrót materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym,
- wytwarzanie, przetwarzanie, magazynowanie, przesyłanie, dystrybucja i obrót paliwami i energią,
- ochrona osób i mienia,
- rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych,
- przewozy lotnicze.

Postępowanie koncesyjne rozpoczyna się od złożenia wniosku przez podmiot ubiegający się o koncesję. Wniosek o udzielenie lub o zmianę koncesji zgodnie z art. 49 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej zawiera:

- firmę przedsiębiorcy, oznaczenie jego siedziby i adresu albo miejsca zamieszkania i adresu oraz adresu głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej,
- numer w rejestrze przedsiębiorców lub w ewidencji oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP),
- określenie rodzaju i zakresu wykonywania działalności gospodarczej, na którą ma być udzielona koncesja.

Należy jednak pamiętać o odrębnych postanowieniach, które są zawarte w odrębnych ustawach. Organ koncesyjny może wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia (w wyznaczonym terminie) brakującej dokumentacji poświadczającej, że spełnia on warunki określone przepisami prawa, wymagane do wykonywania określonej działalności gospodarczej (pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia). Może również dokonać sprawdzenia faktów podanych we wniosku o udzielenie koncesji w celu stwierdzenia, czy przedsiębiorca spełnia warunki wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją oraz czy daje rękojmię prawidłowego wykonywania działalności objętej koncesją. Organ koncesyjny powinien przekazać szczegółową informację o warunkach niezwłocznie po wszczęciu postępowania w sprawie udzielenia koncesji.

Działalnością regulowaną zgodnie z art. 5 p. 5 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej jest działalność gospodarcza, której wykonywanie wymaga spełnienia szczególnych warunków, określonych przepisami prawa. Definicję działalności regulowanej bliżej wyjaśnia art. 64 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy i określa, że jeżeli dany rodzaj działalności jest działalnością regulowaną w rozumieniu niniejszej ustawy, przedsiębiorca może wykonywać tę działalność, jeżeli spełnia szczególne warunki określone przepisami tej odrębnej ustawy i po uzyskaniu wpisu w rejestrze działalności regulowanej, z zastrzeżeniem art. 75, który określa rodzaje działalności, których prowadzenie wymaga uzyskania pozwolenia, dokonania zgłoszenia, uzyskania licencji lub zgody. Za działalności wymagające zezwolenia uznano następujące rodzaje działalności:

- przechowanie dokumentacji osobowej i płacowej pracowników z czasowym okresem przechowania,
- usługi turystyczne,
- kształcenie podyplomowe,
- kontrola pojazdów,
- usługi wymiany pieniędzy,
- usługi telekomunikacyjne będące działalnością gospodarczą,
- usługi pocztowe niewymagające pozwolenia.

Art. 64 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej mówi, że przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą, jeżeli spełnia szczególne warunki określone przepisami odrębnej ustawy i po uzyskaniu wpisu w rejestrze działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 67 ust. 1 organ prowadzący rejestr jest obowiązany dokonać wpisu w terminie 7 dni od dnia wpływu do siedziby tego organu wniosku o dokonanie wpisu wraz z oświadczeniem o spełnieniu warunków wymaganych do wykonywania działalności gospodarczej, dla której rejestr jest prowadzony. Jeżeli organ nie dokona wpisu w tym terminie, a od dnia wpływu wniosku do tego organu upłynęło 14 dni, przedsiębiorca może rozpocząć działalność po uprzednim pisemnym powiadomieniu o tym organu, który wpisu nie dokonał. Organ prowadzący rejestr działalności regulowanej wydaje z urzędu zaświadczenie o dokonaniu wpisu do rejestru.

Organ prowadzący rejestr dokonuje wpisu do rejestru działalności regulowanej na pisemny wniosek przedsiębiorcy. Do wniosku o wpis przedsiębiorca załącza oświadczenie, że dane zawarte we wniosku o wpis są pełne i prawdziwe, a także że mu są one znane oraz że spełnia warunki wymagane dla wykonywania danej działalności regulowanej. Ponadto wyżej wymieniony organ zachowuje prawo kontrolowania przedsiębiorcy, dlatego przedsiębiorca jest obowiązany przechowywać wszystkie dokumenty niezbędne do wykazania spełniania warunków wymaganych do wykonywania działalności regulowanej. Istotne jest także, że rejestr działalności regulowanej jest jawny, tzn. że każdy ma prawo dostępu do zawartych w nim danych za pośrednictwem organu, który prowadzi rejestr.

Ustawy związane z działalnością gospodarczą i rynkiem pracy w Polsce:

- Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z r. 2004, nr 173, poz. 1807 z późn. zmianami),
- Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z r. 2000, nr 94, poz. 1037 z późn. zmianami),
- Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z r. 2001, nr 17, poz. 209 z późn. zmianami),
- Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z r. 2000, nr 14, poz. 176 z późn. zmianami),
- Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z r. 2000, nr 54, poz. 654 z późn. zmianami),
- Kodeks wykroczeń (Dz. U. z r. 1971, nr 12, poz. 114 z późn. zmianami),

- Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z r. 2007, nr 11, poz. 74 z późn. zmianami),
- Ustawa o podatku od towarów i usług (Dz. U. z r. 2004, nr 54, poz. 535 z późn. zmianami),
- Ustawa o cudzoziemcach (Dz. U. z r. 2006, nr 234, poz. 1694 z późn. zmianami),
- Ustawa o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z r. 2006, nr 139, poz. 993 z późn. zmianami),
- Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z r. 1965, nr 46, poz. 290 z późn. zmianami),
- Ordynacja podatkowa (Dz. U. z r. 2005, nr 8, poz. 60 z późn. zmianami),
- Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z r. 2003, nr 153, poz. 1503).

2.3 Podsumowanie

Ustawodawstwo czeskie i polskie podlega nieustannej ewolucji. Ustawy i przepisy obu państw są nowelizowane lub zastępowane nowymi aktami prawnymi. Istotne zmiany w obu krajach nastąpiły przede wszystkim w roku 2004 w związku z wejściem obu państw do Unii Europejskiej. Właśnie od momentu wejścia do Unii Europejskiej ustawodawstwo obu krajów zaczęła się wzajemnie harmonizować zgodnie z nadrzędnymi europejskimi aktami prawnymi. Szereg przepisów i ustaw dotyczących działalności gospodarczej i rynku pracy jest dziś już całkowicie w kompetencji Unii Europejskiej i jej kraje członkowskie muszą się nimi kierować. Stale jednak istnieją obszary ustawodawstwa, gdzie obowiązują suwerenne reguły krajów narodowych.

W Republice Czeskiej głównymi ustawami regulującymi działalność gospodarczą i rynek pracy są **nowy Kodeks handlowy** (ustawa nr 89/2012 Dz. U.), który wszedł w życie 01.01.2014 r., **Ustawa o korporacjach handlowych** (ustawa nr 90/2012 Dz. U.), **Kodeks pracy** (ustawa nr 262/2006 Dz. U.) oraz **Ustawa gospodarcza** (ustawa nr 455/1991 Dz. U.).

W Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą i rynek pracy reguluje zwłaszcza **Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej** (Dz. U. z r. 2004, nr 173, poz. 1807) oraz **Kodeks spółek handlowych** (Dz. U. z r. 2000, nr 94, poz. 1037).

W Republice Czeskiej z początkiem roku 2014 weszły w życie niektóre ważne ustawy i przepisy, których praktyczne funkcjonowanie w znowelizowanym brzmieniu poznać będzie można dopiero w dłuższej perspektywie czasu. W Polsce ustawy regulujące działalność gospodarczą ukazały się już wcześniej, pomimo to są one jednak stosunkowo młode i w związku z tym dostosowane do współczesnego rynku pracy. Choć oba kraje po wejściu do Unii Europejskiej posiadają wiele ujednoliconych ustaw i przepisów, właśnie **ustawodawstwo** i z nim związana **złożoność administracyjna** jest głównym czynnikiem **hamującym** zarówno czeskich, jak i polskich przedsiębiorców w rozwoju bardziej nasilonej współpracy transgranicznej.

3 Typy działalności gospodarczej

Aktualne ustawodawstwo obu krajów pozostawia do wyboru kilka różnych form prowadzenia działalności gospodarczej, które różnią się sposobem zaangażowania przedsiębiorcy, zasobami kapitałowymi, a także ryzykami. Z każdą formą prawną wiążą się różne prawa i obowiązki wyspecyfikowane w czeskich i polskich ustawach lub innych przepisach prawnych. Ustawy w obu krajach oferują dwie podstawowe możliwości prowadzenia działalności gospodarczej – jako osoba fizyczna, tzw. osoba samodzielnie czynna zarobkowo,

lub jako osoba prawna. Prowadzenie działalności gospodarczej w formie osoby prawnej jest możliwe w spółkach osobowych i kapitałowych. Spółki kapitałowe w obu krajach są tylko dwie, i to spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i spółka akcyjna.

Tabela 3.1: Porównanie form prawnych prowadzenia działalności gospodarczej w Republice Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej

Republika Czeska	Rzeczpospolita Polska
Podnik jednotlivce/OSVČ	Indywidualna działalność gospodarcza
Veřejná obchodní společnost (v.o.s.)	Spółka jawna (Sp.j.)
Společnost s ručením omezeným (s.r.o.)	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (Sp. z o.o.)
Akciová společnost (a.s.)	Spółka akcyjna (S.A.)
Komanditní společnost	Spółka komandytowa
	Spółka komandytowo – akcyjna
Pobočka zahraniční společnosti	Oddział spółki zagranicznej
Sdružení	Spółka cywilna

Źródło: www.businessinfo.cz

3.1 Indywidualna działalność gospodarcza

Republika Czeska

Dla początkujących przedsiębiorców najwygodniejsze jest działanie jako osoba fizyczna dysponująca pozwoleniem na prowadzenie działalności gospodarczej. Dla tego rodzaju działalności wystarczy wypełnić nieskomplikowany formularz, dostarczyć odpis z rejestru karnego i wnieść opłatę w wysokości tysiąca koron. Zaletą prowadzenia wspomnianego typu działalności jest przede wszystkim łatwe administrowanie działalnością. Dużą wadą jest jednak odpowiadanie za ewentualne zobowiązania całym swoim majątkiem.

Ustawa definiuje działalność w formie podmiotu drobnej przedsiębiorczości jako systematyczną działalność prowadzoną samodzielnie, we własnym imieniu, na własną odpowiedzialność, w celu osiągnięcia zysku i na warunkach ustalonych przez ustawę. Aby osoba fizyczna mogła prowadzić działalność, musi spełniać następujące ogólne warunki określone przez Ustawę gospodarczą:

- ukończenie 18 lat,
- dołność do czynności prawnych,
- nienagannosc (o ile ustawa gospodarcza nie stanowi inaczej),
- przedstawienie dokumentu o niezaleganiu z płatnościami wobec organów administracji państwowej.

Prowadzenia działalności indywidualnej jest obwarowane dodatkowo tzw. warunkami szczególnymi. Różnią się one w zależności od rodzaju działalności, jaką przedsiębiorca zamierza prowadzić.

Osoba fizyczna działająca pod swoim imieniem i nazwiskiem może wpisać tzw. „dodatek odróżniający“ (np. Petr Novák – murarz). Dodatek odróżniający służy do odróżnienia osoby przedsiębiorcy lub rodzaju działalności. Firma osoby fizycznej musi być niepowtarzalna i nie może stwarzać kłamliwego wrażenia.

W swojej działalności osoba fizyczna ręczy całym, a więc także osobistym majątkiem. Z tego powodu osoba fizycznej wolno być współnikiem tylko w jednej spółce z nieograniczoną odpowiedzialnością. Osoba fizyczna nie ma obowiązku tworzenia kapitału początkowego.

Rzeczpospolita Polska

W Polsce podobnie jak w Republice Czeskiej istnieją dwie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej. Pierwsza możliwość to osoba prawna, drugą możliwością jest osoba fizyczna.

Tryb rejestracji obywatela czeskiego jest następujący:

- Złożenie wniosku o wpis do rejestru handlowego w miejscu zamieszkania lub miejscu prowadzenia działalności gospodarczej.
- Uzyskanie numeru statystycznego REGON (Rejestr Gospodarki Narodowej). Numer nadaje miejscowy urząd statystyczny.
- Zamówienie pieczętki przedsiębiorstwa. Musi ona zawierać następujące dane: pełną nazwę przedsiębiorstwa, adres przedsiębiorstwa i numer REGON.
- Założenie konta bankowego (nie jest warunkiem koniecznym).
- Złożenie wniosku o wydanie numeru podatkowego (NIP) w miejscowym urzędzie skarbowym. Wniosek zawiera informację o wpisie do rejestru handlowego i potwierdzenie nadania numeru statystycznego REGON.
- Rejestracja w zakładzie ubezpieczeń społecznych.
- Poinformowanie miejscowego urzędu gminy o miejscu (budynku), w którym działalność gospodarcza będzie prowadzona, w celu odprowadzania podatku od nieruchomości.

3.2 Spółka jawna

Republika Czeska

Spółka jawna jest osobową spółką handlową, w której prowadzą działalność co najmniej dwie osoby fizyczne lub prawne. Osoby te ręczą za zobowiązania spółki łącznie i niepodzielnie całym swoim majątkiem. Osoba fizyczna musi spełniać warunki do prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z Ustawą gospodarczą i innymi przepisami. Spółka zakładana jest na mocy podpisania przez wspólników umowy spółki. Do prowadzenia spółki uprawnieni są wszyscy wspólnicy w ramach zasad, które uzgodnią między sobą. Spółka jawna **powstaje w wyniku wpisu do rejestru handlowego**.

Tabela 3.2: Spółka jawna w Republice Czeskiej na dzień 01.01.2014 r.

Spółka jawna	
Cel	Prowadzenie przedsiębiorstwa o większych rozmiarach
Założyciele	Co najmniej 2 osoby fizyczne lub prawne
Minimalny kapitał	Brak
Podmiotowość prawna	Bez podmiotowości prawnej, spółka osobowa
Odpowiedzialność	Każdy wspólnik za swoje zobowiązania ręczy całym swoim majątkiem, i to wspólnie i niepodzielnie
Opodatkowanie	Podatek dochodowy od osób fizycznych lub podatek dochodowy od osób prawnych; każdy ze wspólników rozlicza się oddzielnie
Założenie spółki	Spółkę zakłada się na mocy umowy spółki, która musi zawierać firmę spółki, wspólników i przedmiot działalności
Informacje dodatkowe dla inwestora zagranicznego	Umowy międzynarodowe o wzajemnej współpracy
Reprezentowanie/Organy spółki	Organem statutowym spółki jawnej może być jeden ze wspólników, kilku wspólników lub wszyscy wspólnicy.

Źródło: PROCES

Rzeczpospolita Polska

Polska spółka jawna odpowiada mniej więcej czeskiej, stosowana jest w przypadku zakładania większych przedsiębiorstw. Zakładana jest zgodnie z kodeksem spółek handlowych.

Rozróżniamy trzy sposoby powstania spółki jawnej:

- na podstawie umowy między wspólnikami,
- w drodze przekształcenia spółki cywilnej według Kodeksu cywilnego na spółkę jawną według art. 26 § 4 KSH,
- w drodze przekształcenia każdej spółki handlowej na spółkę jawną według art. 551 KSH.

Umowa spółki jawnej musi zostać zawarta na piśmie, pod rygorem nieważności.

Wymieniona wyżej **umowa musi zawierać**: nazwę i siedzibę spółki, określenie wkładu, który wnosi każdy ze wspólników, i jego wartość, przedmiot działalności spółki oraz czas trwania spółki, o ile jest on ustalony. Dla powstania spółki jawnej wymagany jest jej wpis do Krajowego Rejestru Sądowego. Każdy wspólnik ma prawo i obowiązek zgłosić spółkę do rejestru.

W spółce jawnej **odpowiedzialność za zobowiązania** spółki ponoszą wszyscy wspólnicy solidarnie z pozostałymi wspólnikami, jak również spółka sama, bez ograniczeń, całym swoim majątkiem zarówno aktualnym, jak i przyszłym. Obowiązuje niemniej zasada odpowiedzialności subsydiarnej wspólników. To znaczy, że wierzyciel może dokonać egzekucji majątku wspólnika dopiero wtedy, kiedy egzekucja majątku spółki okaże się nieskuteczna, co jednak nie oznacza, że wierzyciel nie może wcześniej wnieść pozwu wobec wspólników.

Tabela 3.3: Spółka jawna w Rzeczypospolitej Polskiej na dzień 01.01.2014 r.

Spółka jawna	
Cel	Prowadzenie przedsiębiorstwa o większych rozmiarach
Założyciele	Co najmniej 2 osoby fizyczne lub prawne
Minimalny kapitał	Brak
Podmiotowość prawna	Bez podmiotowości prawnej, spółka osobowa
Odpowiedzialność	Każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami, a także ze spółką
Opodatkowanie	PIT – podatek dochodowy od osób fizycznych lub CIT – podatek dochodowy od osób prawnych; każdy ze wspólników rozlicza się oddzielnie
Założenie spółki	Podpisanie umowy spółki w formie pisemnej oraz rejestracja w KRS
Informacje dodatkowe dla inwestora zagranicznego	Umowy międzynarodowe o wzajemnej współpracy
Reprezentowanie/Organy spółki	Każdy wspólnik ma prawo reprezentować spółkę, może ją także reprezentować prokurent

Źródło: <http://praha.trade.gov.pl/>

3.3 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Republika Czeska

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest najprostszym typem spółki kapitałowej. W Republice Czeskiej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest najczęściej występującym typem spółki handlowej. Do jej zalet należy, od 01.01.2014 r., zaledwie symboliczny kapitał zakładowy w wysokości 1 CZK. W stosunku do poprzedniego okresu zwiększyła się jednak odpowiedzialność organów statutowych. Pomimo to stale nie odpowiadają one całym swoim majątkiem jak w przypadku przedsiębiorców indywidualnych.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może zostać założona przez jedną osobę fizyczną lub prawną. Spółkę zawiązuje się na podstawie aktu założycielskiego (1 założyciel) lub umowy spółki (kilku założycieli). Umowa spółki (akt założycielski) musi posiadać formę aktu notarialnego. Kierownictwo spółki (organ statutowy) jest powierzane jednemu lub kilku dyrektorom zarządzającym, których uprawnienia w zakresie reprezentowania spółki są określone w umowie spółki. Najwyższym organem spółki jest walne zgromadzenie, którego zadaniem jest np. zatwierdzanie statutu, podwyższanie czy obniżanie kapitału zakładowego, zatwierdzanie bilansów. Organem kontrolnym spółki jest rada nadzorcza, której powołanie jest fakultatywne. Spółka **powstaje dopiero w momencie uzyskania wpisu do rejestru handlowego**.

Tabela 3.4: Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Republice Czeskiej na dzień 01.01.2014 r.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	
Cel	Prowadzenia działalności gospodarczej, a także realizacja innych celów zgodnych z ustawą
Założyciele	Jedna lub kilka osób fizycznych lub prawnych.
Minimalny kapitał	1 CZK
Podmiotowość prawna	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest osobą prawną.
Odpowiedzialność	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiada za zobowiązania całym swoim majątkiem, bez ograniczenia. O ile zostanie wykazane, że dyrektor zarządzający nie postępował jak należyty gospodarz i spółka upadnie, sąd może orzec, że będzie on odpowiadał także majątkiem osobistym. Wspólnik ręczy do wysokości niewpłaconego wkładu.
Opodatkowanie	Podatek dochodowy od osób prawnych
Założenie spółki	Spełnienie sześciu podstawowych warunków
Informacje dodatkowe dla inwestora zagranicznego	Brak
Reprezentowanie/Organy spółki	Walne zgromadzenie – najwyższy organ; organ statutowy, którym jest dyrektor zarządzający lub każdy z kilku dyrektorów zarządzających, o ile umowa spółki (§ 44 ust. 5 KSH) nie stanowi, że kilku dyrektorów zarządzających tworzy organ kolektywny; rada nadzorcza

Źródło: PROCES

Rzeczpospolita Polska

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest najczęściej występującą formą prawną spółki prawa handlowego. Może zostać **założona** dla dowolnego celu zgodnego z ustawą (nie tylko gospodarczego).

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością powstaje po spełnieniu pięciu warunków:

1. zawarcie umowy spółki lub opracowanie aktu założycielskiego (spółki z jednym wspólnikiem) w formie aktu notarialnego u dowolnego notariusza w kraju,
2. wniesienie przez wspólników wkładu na pokrycie całego kapitału zakładowego, a w przypadku przejęcia udziałów za cenę wyższą niż wartość nominalna, także wniesienia różnicy,
3. powołanie dyrektorów zarządzających (analogia członków zarządu),
4. powołanie rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej, o ile wymaga tego ustawa lub umowa spółki,
5. dokonanie wpisu do rejestru.

Kapitałem zakładowym jest określona kwota pieniężna stanowiąca sumę udziałów wszystkich wspólników, które równocześnie są pierwotnym majątkiem spółki. Innymi słowy jest to wartość majątku netto, którą w interesie wierzycieli spółka z o.o. zobowiązuje się utrzymywać w pełnym zakresie i nie dzielić jej między wspólników. Kapitał ten stanowi podstawę odpowiedzialności spółki wobec wierzycieli oraz gwarancję jej wypłacalności, co ma także znaczenie przy ubieganiu się o kredyty bankowe. Minimalna wysokość kapitału zakładowego wynosi 5000,00 PLN, a nominalna wartość udziału nie może być niższa niż 50,00 PLN.

Udziały mogą posiadać jednakową lub różną wartość nominalną. Umowa spółki określa, czy wspólnik może posiadać tylko jeden udział, czy więcej udziałów. Jeżeli wspólnik może posiadać więcej niż jeden udział, wówczas wszystkie udziały w kapitale zakładowym muszą być jednakowe i są niepodzielne.

Tabela 3.5: Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Rzeczypospolitej Polskiej na dzień 01.01.2014 r.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	
Cel	Prowadzenie działalności gospodarczej, a także realizacja każdego innego celu zgodnego z ustawą
Założyciele	Jedna lub kilka osób fizycznych lub prawnych. Sp. z o.o. nie może zostać założona przez inną sp. z o.o. z tylko jednym wspólnikiem
Minimalny kapitał	5000 PLN
Podmiotowość prawna	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest osobą prawną.
Odpowiedzialność	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiada za zobowiązania całym swoim majątkiem, bez ograniczenia. Wspólnicy nie są odpowiedzialni za zobowiązania spółki, ponoszą ryzyko do wysokości wniesionego do spółki wkładu
Opodatkowanie	CIT – podatek dochodowy od osób prawnych
Założenie spółki	Spełnienie pięciu podstawowych warunków
Informacje dodatkowe dla inwestora zagranicznego	Brak
Reprezentowanie/Organy spółki	W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością powoływane są trzy organy: walne zgromadzenie, dyrektorzy zarządzający oraz rada nadzorcza lub komisja rewizyjna (opcjonalne). Reprezentowanie należy zarówno do kompetencji dyrektorów zarządzających, jak i prokurenta.

Źródło: <http://praha.trade.gov.pl/>

3.4 Spółka akcyjna

Republika Czeska

Spółka akcyjna jest spółką kapitałową, której **kapitał zakładowy** jest podzielony na określoną liczbę akcji określonej wartości nominalnej. Jego minimalna wysokość wynosi 2 miliony CZK. **Akcje** są papierami wartościowymi, z którymi wiążą się prawa i obowiązki akcjonariusza. Wyróżnia się kilka typów akcji, akcjonariusz nie odpowiada za zobowiązania spółki. Spółka może zostać **założona** przez 1 osobę prawną (akt założycielski) lub też przez kilka osób fizycznych lub prawnych (umowa założycielska). Zakładanie spółki jest związane ze stosunkowo skomplikowanym i czasochłonnym procesem.

Najwyższym **organem spółki** jest walne zgromadzenie, w którym akcjonariusz bierze udział osobiście lub jest reprezentowany przez inną osobę. Do jego zakresu działania należą np. zmiany statutu, decydowanie o podwyższeniu czy obniżeniu wysokości kapitału zakładowego, wybór zarządu i rady nadzorczej. Zarząd jest organem statutowym, który kieruje spółką w zakresie spraw handlowych. Rada nadzorcza stanowi organ kontrolny. Nadzoruje działalność zarządu i kontroluje zapisy księgowe.

Spółka akcyjna *powstaje w momencie dokonania wpisu do rejestru handlowego.*

Tabela 3.6: Spółka akcyjna w Republice Czeskiej na dzień 01.01.2014 r.

Spółka akcyjna	
Założyciele	Jedna lub kilka osób
Minimalny kapitał	2 000 000,00 CZK lub 80 000,00 EUR
Podmiotowość prawna	Spółka akcyjna jest osobą prawną
Odpowiedzialność	Spółka ręczy za zobowiązania całym swoim majątkiem bez ograniczenia. Akcjonariusz nie odpowiada za zobowiązania spółki, ponosi ryzyko do wysokości wartości objętych akcji spółki.
Opodatkowanie	Podatek dochodowy od osób prawnych
Założenie spółki	W celu założenia spółki akcyjnej wystarczy przyjęcie statutu przez założycieli. Statut musi mieć charakter dokumentu publicznego. Założenie spółki akcyjnej jest skuteczne, o ile każdy założyciel wpłacił ewentualne agio emisyjne oraz co najmniej 30% wartości subskrybowanych akcji w czasie określonym w statucie, najpóźniej jednak do momentu złożenia wniosku o wpis spółki do rejestru handlowego.
Informacje dodatkowe dla inwestora zagranicznego	Brak
Reprezentowanie/Organy spółki	Istnieją dwa rodzaje struktury wewnętrznej spółki: dualistyczny, kiedy powołuje się zarząd i radę nadzorczą, i system monistyczny, kiedy powołuje się rada zarządzająca i dyrektor statutowy.

Źródło: PROCES

Rzeczpospolita Polska

Spółka akcyjna może zostać **założona** przez samych założycieli (względnie razem z osobami trzecimi) lub na podstawie subskrypcji publicznej (ogłoszenie o subskrypcji akcji). Pierwszy sposób jest związany z założeniem spółki akcyjnej przez przedsiębiorców w celu prowadzenia określonej działalności gospodarczej, natomiast drugi sposób jest związany z nabywaniem akcji.

Powstanie spółki akcyjnej wymaga dokonania następujących czynności:

1. zawarcie tzw. aktu założycielskiego spółki oraz sporządzenie statutu,
2. wpłacenie kapitału zakładowego,
3. powołanie organów statutowych spółki,
4. dokonanie wpisu do rejestru sądowego.

Założyciele (sami lub wraz z osobami trzecimi) – w formie aktu notarialnego – muszą wyrazić zgodę na powstanie spółki oraz na brzmienie statutu. Muszą oni też zadeklarować ilość i rodzaj akcji objętych przez każdego z nich, cenę emisyjną akcji, okres spłacania akcji oraz muszą zatwierdzić wybór pierwszych organów spółki. O ile w procesie zakładania spółki i objęcia akcji powinny uczestniczyć także osoby spoza kręgu założycieli, w sprawie tej musi zostać wyrażona zgoda założycieli zamieszczona w statucie, albo później – w konkretnym akcie przystąpienia do spółki osoby trzeciej.

Sporządzenie statutu jest obowiązkiem założycieli spółki, którymi mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne. Spółka akcyjna nie może zostać założona przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością posiadającą tylko jednego wspólnika.

Założenie spółki akcyjnej następuje w momencie objęcia wszystkich akcji. W momencie założenia spółki powstaje spółka akcyjna w organizacji. Kapitał zakładowy spółki musi wynosić co najmniej 100 000,00 PLN, a wartość pojedynczej akcji nie może być niższa niż 1 grosz.

Kapitał zakładowy może zostać wpłacony w gotówce lub w formie wkładów niepieniężnych. Akcje obejmowane za wkłady pieniężne muszą zostać spłacone przed rejestracją spółki co najmniej w $\frac{1}{4}$ ich wartości nominalnej. Akcje obejmowane za wkłady niepieniężne muszą być spłacone w pełnej wysokości nie później niż przed upływem roku od daty rejestracji spółki.

Kodeks określa, że organy spółki akcyjnej powoływane są zgodnie z modelem systemu dualistycznego, w którym obowiązkowo istnieje stały organ nadzorczy. Organami spółki są więc:

- zarząd,
- rada nadzorcza,
- walne zgromadzenie.

Akcjonariusze mogą brać udział w walnym zgromadzeniu oraz egzekwować prawo głosu osobiście lub za pośrednictwem pełnomocników. Z zasady uchwały przyjmowane są absolutną większością.

Tabela 3.7: Spółka akcyjna w Rzeczypospolitej Polskiej na dzień 01.01.2014 r.

Spółka akcyjna	
Założyciele	Jedna lub kilka osób; wyjątek: spółka akcyjna nie może zostać założona przez spółkę z o.o. posiadającą tylko jednego wspólnika.
Minimalny kapitał	100 000,00 PLN
Podmiotowość prawna	Spółka akcyjna jest osobą prawną
Odpowiedzialność	Spółka ręczy za zobowiązania całym swoim majątkiem bez ograniczenia. Akcjonariusz nie odpowiada za zobowiązania spółki, ponosi ryzyko do wysokości wartości objętych akcji spółki.
Opodatkowanie	CIT – podatek dochodowy od osób prawnych
Założenie spółki	Spełnienie czterech podstawowych warunków
Informacje dodatkowe dla inwestora zagranicznego	Brak

Spółka akcyjna	
Reprezentowanie/Organy spółki	Wyróżnia się trzy organy spółki akcyjnej: walne zgromadzenie akcjonariuszy, zarząd i radę nadzorczą. Spółkę reprezentuje zarząd, a także prokurent.

Źródło: <http://praha.trade.gov.pl/>

3.5 Spółka komandytowa

Republika Czeska

Spółkę komandytową można rozumieć jako twór pośredni, znajdujący się na granicy między spółką osobową i kapitałową. Jeden lub kilku wspólników odpowiada za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem (komplementariusze), a jeden lub kilku wspólników odpowiada do wysokości swoich niespłaconych wkładów (komandytariusze). Spółkę powołuje się na mocy umowy spółki. Organem statutowym spółki są komplementariusze. Komplementariuszem może być osoba fizyczna i prawna, spełniająca ogólne i specjalne warunki prowadzenia działalności gospodarczej, określone przez Ustawę gospodarczą i inne przepisy. Tylko komplementariusze są uprawnieni do kierowania sprawami handlowymi spółki. Komandytariusz spełni obowiązek wniesienia wkładu w wysokości i w sposób określony w umowie spółki. Jego funkcja w spółce ma raczej charakter kontrolny. Komandytariusz ma prawo wglądu do ksiąg rachunkowych i dokumentów księgowych oraz żądać od komplementariuszy wszystkich danych dotyczących spółki.

Tabela 3.8: Spółka komandytowa w Republice Czeskiej na dzień 01.01.2014 r.

Spółka komandytowa	
Cel	Prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą
Założyciele	Co najmniej 2 osoby fizyczne lub prawne
Minimalny kapitał	Brak
Podmiotowość prawna	Bez podmiotowości prawnej, spółka osobowa
Odpowiedzialność	Wobec wierzycieli za zobowiązania spółki odpowiada co najmniej jeden komplementariusz (wspólnik, który ręczy całym swoim majątkiem) i co najmniej jeden komandytariusz (wspólnik, który ręczy do wysokości swojego niespłaconego wkładu, określonego w rejestrze handlowym).
Opodatkowanie	Podatek dochodowy od osób fizycznych lub podatek dochodowy od osób prawnych; każdy wspólnik rozlicza się oddzielnie.
Założenie spółki	Spółka komandytowa jest powoływana na mocy umowy spółki (zawsze co najmniej dwaj założyciele – jeden z nich musi być komandytariuszem, a drugi komplementariuszem) w formie pisemnej z notarialnie poświadczonymi podpisami.
Informacje dodatkowe dla inwestora zagranicznego	Międzynarodowe umowy o wzajemnej współpracy
Reprezentowanie/Organy spółki	Bez ograniczeń i solidarnie za zobowiązania spółki odpowiadają komplementariusze. Komandytariusze ręczą za zobowiązania spółki częściowo i pod względem zakresu w sposób ograniczony.

Źródło: PROCES

Rzeczpospolita Polska

Spółka komandytowa jest spółką osobową, której celem jest prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą. Za zobowiązania spółki wobec wierzycieli odpowiada co najmniej jeden wspólnik (komplementariusz), i odpowiedzialność co najmniej jednego wspólnika jest ograniczona (komandytariusz).

Spółka komandytowa **powstaje** w momencie dokonania wpisu do rejestru. Wpis posiada charakter konstytutywny, co oznacza, że powoduje określone konsekwencje prawne. Od momentu dokonania wpisu do rejestru przedsiębiorców spółka komandytowa staje się w Krajowym Rejestrze Sądowym tzw. jednostką organizacyjną nieposiadającą podmiotowości prawnej, ale posiadającą zdolność prawną oraz zdolność do czynności prawnych (tzw. ułomna osoba prawna). Może ona więc być podmiotem praw i obowiązków (zdolność prawna) i także własnej działalności (działalności osób uprawnionych do reprezentowania interesów spółki) może dokonywać czynności prawnych.

Umowa spółki komandytowej musi być zawarta w formie aktu notarialnego.

Spółkę **reprezentują** komplementariusze, którzy na podstawie umowy spółki lub prawomocnej decyzji sądu nie zostali pozbawieni prawa do jej reprezentowania. Natomiast komandytariusz może reprezentować spółkę tylko jako pełnomocnik, w innym przypadku odpowiada za konsekwencje swojego postępowania wobec osób trzecich bez ograniczenia.

Zakres odpowiedzialności przedstawicieli spółki:

Komandytariusz – odpowiada za zobowiązania spółki tylko do kwoty określonej w umowie, tzw. sumy komandytowej, jednak jest zwolniony od odpowiedzialności w zakresie wniesionego wkładu.

Komplementariusz – odwrotnie odpowiada za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem (odpowiedzialność bez ograniczeń).

Tabela 3.9: Spółka komandytowa w Rzeczpospolitej Polskiej na dzień 01.01.2014 r.

Spółka komandytowa	
Cel	Prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą
Założyciele	Co najmniej 2 osoby fizyczne lub prawne
Minimalny kapitał	Brak
Podmiotowość prawna	Bez podmiotowości prawnej, spółka osobowa
Odpowiedzialność	Wobec wierzyciel za zobowiązania spółki odpowiada co najmniej jeden wspólnik bez ograniczenia (komplementariusz), podczas gdy odpowiedzialność co najmniej jednego wspólnika (komandytariusza) jest ograniczona.
Opodatkowanie	PIT – podatek dochodowy od osób fizycznych lub CIT – podatek dochodowy od osób prawnych. Każdy wspólnik rozlicza się indywidualnie.
Założenie spółki	Podpisanie umowy w formie aktu notarialnego, następnie spółkę należy zarejestrować w KRS.
Informacje dodatkowe dla inwestora zagranicznego	Międzynarodowe umowy o wzajemnej współpracy
Reprezentowanie/Organy spółki	Spółka może być reprezentowana przez komplementariusza. Komandytariusz może reprezentować spółkę tylko jako pełnomocnik, w innym przypadku odpowiada za konsekwencje swojego postępowania wobec osób trzecich bez ograniczenia.

Źródło: <http://praha.trade.gov.pl/>

3.6 Spółka komandytowo-akcyjna

Rzeczpospolita Polska

Spółka komandytowo-akcyjna jest spółką osobową, której celem jest prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, w której za zobowiązania spółki wobec wierzycieli odpowiada bez ograniczenia co najmniej jeden wspólnik (komplementariusz), i co najmniej jeden wspólnik jest akcjonariuszem. Spółka ta jest połączeniem dwu znanych rodzajów spółek, tzn. spółki komandytowej i spółki akcyjnej. W zakresie stosunku prawnego komplementariuszy oraz wkładów tych wspólników w spółkę, z wyjątkiem wkładów na kapitał zakładowy, mają zastosowanie przepisy dotyczące spółek komandytowych. W pozostałych przypadkach stosuje się właściwe przepisy dotyczące spółki akcyjnej, zwłaszcza przepisy dotyczące kapitału zakładowego, wkładów akcjonariuszy, akcji, rady nadzorczej oraz walnego zgromadzenia.

Wspólnicy, którzy zdecydują się na prowadzenie działalności gospodarczej w formie spółki komandytowo-akcyjnej, muszą zgromadzić **kapitał zakładowy** w wysokości co najmniej 50 000,00 PLN.

Osoby podpisujące statut spółki są **założycielami**. Wspomniany statut musi zostać podpisany przez co najmniej wszystkich komplementariuszy. Statut spółki musi być sporządzony w formie aktu notarialnego.

Spółka komandytowo-akcyjna **powstaje** w momencie wpisu do rejestru, ale ponieważ jest spółką osobową, nie posiada podmiotowości prawnej.

Spółkę **reprezentują** komplementariusze, którzy na podstawie statutu lub prawomocnej decyzji sądu nie zostali pozbawieni prawa do reprezentowania spółki. Natomiast komandytariusz może reprezentować spółkę wyłącznie jako pełnomocnik. Każdy z komplementariuszy ma prawo i obowiązek angażować się w funkcjonowaniu spółki. Statut spółki może ustanowić, że prowadzenie spraw spółki jest powierzone jednemu lub kilku komplementariuszom. Zaistnieć mogą sytuacje, w których komplementariusz nie ma prawa prowadzenia interesów spółki, np. w przypadku jego przekazania do własności walnego zgromadzenia lub rady nadzorczej.

Osoby, które działały w imieniu spółki po jej założeniu, ale przed uzyskaniem jej wpisu do rejestru, ponoszą taką samą odpowiedzialność. Odwrotnie jednak akcjonariusz nie odpowiada za zobowiązania spółki.

W **Republice Czeskiej** forma prawna spółki komandytowo-akcyjnej **nie istnieje**.

Tabela 3.10: Spółka komandytowo-akcyjna w Rzeczpospolitej Polskiej na dzień 01.01.2014 r.

Spółka komandytowo-akcyjna	
Cel	Prowadzeniu działalności gospodarczej o dużych rozmiarach (np. duże firmy rodzinne)
Założyciele	Co najmniej 2 osoby fizyczne lub prawne
Minimalny kapitał	50 000,00 PLN
Podmiotowość prawna	Nie posiada podmiotowości prawnej
Odpowiedzialność	Co najmniej jeden wspólnik odpowiada bez ograniczenia (komplementariusz) i co najmniej jeden wspólnik jest akcjonariuszem, który nie odpowiada za zobowiązania spółki
Opodatkowanie	PIT – podatek dochodowy od osób fizycznych lub CIT – podatek dochodowy od osób prawnych, każdy wspólnik rozlicza się indywidualnie.

Spółka komandytowo-akcyjna	
Założenie spółki	Wszyscy komplementariusze podpisują statut, który musi posiadać formę aktu notarialnego, następnie spółkę trzeba zarejestrować w KRS.
Informacje dodatkowe dla inwestora zagranicznego	Międzynarodowe umowy o wzajemnej współpracy
Reprezentowanie/Organy spółki	Spółka może być reprezentowana przez komplementariusza, a akcjonariusz może reprezentować spółkę tylko jako pełnomocnik, w innym wypadku odpowiada za konsekwencje swojego postępowania wobec osób trzecich bez ograniczenia. W spółce powołana może zostać rada nadzorcza i walne zgromadzenie

Źródło: <http://praha.trade.gov.pl/>

3.7 Oddział spółki zagranicznej

Republika Czeska

Cudzoziemcy prowadzą działalność gospodarczą na terenie Republiki Czeskiej na **takich samych warunkach** i w takim samym zakresie jak przedsiębiorcy rodzimi.

Otwieranie oddziałów się uregulowane zostało zasadami określonymi w:

- Kodeksie handlowym,
- Ustawie o działalności gospodarczej,
- Ustawie o międzynarodowym prawie prywatnym i procesowym.

Rodzaje oddziałów (jednostek organizacyjnych)

Wtórna swoboda osiedlania się obejmuje prawo powoływania w innym kraju członkowskim:

- przedstawicielstw i oddziałów spółek bez podmiotowości prawnej,
- spółek-córek.

Oddział bez podmiotowości prawnej

Oddziały (jednostki organizacyjne) pod względem prawnym są *podmiotami niesamodzielnymi*, tzn. nie posiadają podmiotowości prawnej, ale można powiedzieć, że posiadają określoną „miejscową” samodzielność, na zewnątrz samodzielne kierownictwo i własną księgowość. Oddział jako typowa osoba prawna umożliwia spółce zagranicznej (organowi założycielskiemu) prowadzenie działalności na terenie Republiki Czeskiej bez konieczności zakładania nowej spółki. Posiada on *takie same prawa* i obowiązki jak jakakolwiek czeska osoba prawna, za wyjątkiem mniej skomplikowanego procesu powstania/zaniku i bardziej korzystnego opodatkowania. Jednostka organizacyjna przedsiębiorstwa osoby zagranicznej jest samodzielnie funkcjonującą, majątkowo oddzieloną częścią przedsiębiorstwa, która jest miejscowo wyodrębniona z zagranicznej osoby prawnej.

Spółka-córka

Spółki-córki są *samodzielnymi podmiotami prawnymi*, którymi jednak regularnie w określony sposób zarządza spółka macierzysta (zagraniczna). Spółka-córka zagranicznej spółki macierzystej z punktu widzenia prawa narodowego jest zawsze własną spółką kraju, w którym spółka-córka posiada siedzibę, podlegającą miejscowym przepisom regulującym założenie i wpis do właściwego rejestru handlowego.

Tryb zakładania oddziału jest następujący:

1. decyzja założyciela (spółki) o powołaniu jednostki organizacyjnej,
2. złożenie wniosku w miejscowo właściwym urzędzie gospodarczym,
3. złożenie wniosku o wpis do rejestru handlowego.

Oddział zostaje wpisany do czeskiego rejestru handlowego, otrzymuje czeski numer identyfikacyjny, powstaje na mocy decyzji założyciela (spółki) i, jako część składowa spółki zagranicznej, nie posiada aktu założycielskiego, nie wnosi kapitału zakładowego, nie nominuje dyrektora zarządzającego. Nazwa oddziału (jednostki organizacyjnej) jest taka sama jak firmy spółki zagranicznej z rozszerzeniem „Jednostka organizacyjna”.

Wnioski o **wpis do rejestru handlowego** można składać wyłącznie na obowiązującym formularzu, na którym musi widnieć poświadczony notarialnie podpis. Obowiązujące wzory formularzy są do dostępne na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości RC wraz z instrukcją ich wypełniania.

Termin na złożenie wniosku o wpis do rejestru handlowego upływa po **90 dniach** od daty otrzymania potwierdzenia o spełnieniu warunków prowadzenia działalności gospodarczej (odpisu z rejestru działalności gospodarczej).

Rzeczpospolita Polska

Oddziały i przedstawicielstwa to dwie istniejące w polskim systemie prawnym dozwolone formy prowadzenia działalności gospodarczej. W odróżnieniu od pozostałych (spółka, działalność indywidualna) formy te są dostępne wyłącznie dla przedsiębiorców zagranicznych.

Oddział spółki zagranicznej stanowi wyodrębnioną i organizacyjnie samodzielną część działalności gospodarczej wykonywanej przez przedsiębiorcę poza siedzibą przedsiębiorcy lub głównym miejscem prowadzenia działalności. Podstawową cechą oddziału jest brak oddzielenia podmiotowości prawnej od przedsiębiorcy zagranicznego, choć nie oznacza to całkowitego braku autonomii oddziału.

Przedsiębiorcy zagraniczni powołujący oddział mogą wykonywać działalność gospodarczą wyłącznie w zakresie swojego przedmiotu działalności w kraju macierzystym. Oznacza to, że przedmiot działalności prowadzonej przez oddział nie może być szerszy niż przedmiot działalności przedsiębiorcy zagranicznego, natomiast nic nie stoi na przeszkodzie, aby oddział realizował węższy zakres działalności.

Oddział może wykonywać działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców.

Do obowiązków oddziału należy:

- używanie nazwy przedsiębiorcy zagranicznego w języku kraju jego siedziby wraz z nazwą formy prawnej przedsiębiorstwa i rozszerzeniem „oddział w Polsce” przetłumaczonym na język polski,
- prowadzenie oddzielnej księgowości w języku polskim zgodnie z przepisami dotyczącymi księgowości,
- zgłaszanie ministrowi do spraw gospodarki wszelkich zmian dotyczących stanu faktycznego i prawnego w zakresie zmiany okoliczności, w przypadku kiedy doszło do wszczęcia procesu likwidacji przedsiębiorstwa, który powołał oddział lub kiedy utracił on prawo wykonywania działalności gospodarczej. Zmiany należy zgłaszać w terminie 14 dni od dnia zaistnienia ww. okoliczności.

Do zgłoszenia oddziału przedsiębiorcy zagranicznego potrzebny jest formularz rejestracyjny wniosku KRS-W10, do którego należy załączyć formularz urzędowe konieczne do zgłoszenia

odpowiedniej formy prawnej funkcjonowania przedsiębiorcy. Mowa o następujących drukach: KRS-WK z danymi osób uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego (także osób, które wchodzi w skład organu nadzorczego, o ile jest on przewidziany) oraz druk KRS-WM opisujący przedmiot działalności oddziału.

Oprócz obowiązkowych informacji wynikających z przepisów Ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, przedsiębiorca zagraniczny **powinien podać** imię i nazwisko oraz polski adres osoby uprawnionej w oddziale do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego (na druku KRS-WJ), załączyć notarialnie poświadczony wzór podpisu tej osoby, oddać odpis aktu założycielskiego, umowy lub statutu, na którego podstawie działa przedsiębiorca zagraniczny, a także poświadczony tłumaczenie tego dokumentu na język polski. O ile przedsiębiorca zagraniczny powołujący oddział istnieje lub wykonuje działalność na podstawie wpisu do rejestru, do akt rejestracyjnych oddziału należy załączyć również wyciąg z rejestru wraz z jego poświadczonym tłumaczeniem na język polski.

W sytuacji, gdy przedsiębiorca zagraniczny powołał na terenie Rzeczypospolitej Polskiej więcej niż jeden oddział, wyżej wymienione dokumenty (jednak nie druki urzędowe) złożyć można wraz z aktami jednego oddziału w aktach rejestracyjnych pozostałych oddziałów należy wskazać oddział, w którym ww. dokumenty zostały złożone, określić sąd, w którym akta się znajdują, oraz numer oddziału w rejestrze. Do zgłoszenia należy załączyć także potwierdzenie uiszczenia opłaty dotyczącej wpisu sądowego (w kwocie 500,00 PLN) oraz opłat za ogłoszenie wpisu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (500,00 PLN).

3.8 Podsumowanie

Republika Czeska i Rzeczpospolita Polska oferują potencjalnym przedsiębiorcom możliwość prowadzenia działalności gospodarczej dwoma sposobami: jako **osoba fizyczna** lub jako **osoba prawna**. W przypadku, gdy początkujący przedsiębiorca zdecyduje się wykorzystać możliwość prowadzenia działalności gospodarczej jako osoba fizyczna, zostaje on osobą samodzielnie czynną zarobkowo. Rozpoczęcie prowadzenia działalności zgodnie z powyższym schematem jest legislacyjnie i administracyjnie mniej skomplikowane, niesie jednak ze sobą wyższą odpowiedzialność w postaci odpowiadania za zobowiązania całym majątkiem osobistym przedsiębiorcy. W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w formie osoby prawnej przedsiębiorca odpowiada za swoje straty tylko majątkiem firmy. Osoby prawne, tj. spółki handlowe, dzielą się na dwie kategorie – **spółki osobowe** i **spółki kapitałowe**.

W obu państwach istnieje kilka typów spółek osobowych oraz dwa rodzaje spółek kapitałowych. Do spółek osobowych, które znajdziemy w obu krajach, należą na przykład spółka jawna i spółka komandytowa. W Polsce istnieje także **spółka komandytowo-akcyjna**, która jest połączeniem spółki komandytowej i akcyjnej. W Czechach ta forma spółki osobowej nie występuje. Spółki kapitałowe w obu krajach występują tylko w dwóch wariantach: jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i spółka akcyjna.

Tabela 3.11: Porównanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjnej w Czechach i Polsce

Cechy spółki	Republika Czeska		Rzeczpospolita Polska	
	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna
Firma	s.r.o.	a.s.	Sp. z o.o.	S.A.
Minimalny kapitał zakładowy	1 CZK	2 000 000,00 CZK	5 000,00 PLN	100 000,00 PLN

Cechy spółki	Republika Czeska		Rzeczpospolita Polska	
	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna
Udział/akcje	1 CZK	nie wskazano	50,00 PLN	1 grosz
Nazwy organów	walne zgromadzenie, dyrektor zarządzający	walne zgromadzenie	walne zgromadzenie	walne zgromadzenie
Założenie spółki	przez spisanie i podpisanie umowy spółki	z dniem wpisu do rejestru handlowego	przy zawarciu umowy spółki	po objęciu wszystkich akcji
Wspólnicy	udziałowcy	akcjonariusze	udziałowcy	akcjonariusze
Wniesienie kapitału zakładowego	najdalej w ciągu 5 lat od powstania	najdalej w ciągu 1 roku od powstania	w pełnej wysokości przed wpisem do KRS	1/4 przed wpisem do KRS, pozostała część w ciągu roku
Obowiązek powołania rady nadzorczej	wg decyzji wspólników	zawsze	po przekroczeniu kapitału zakł. 500 000,00 PLN + ponad 25 wspólników	zawsze
Równość udziałów/akcji	udziały o jednakowej wartości nominalnej lub o różnej wartości nominalnej	akcje o jednakowej wartości nominalnej lub o różnej wartości nominalnej	udziały o jednakowej wartości nominalnej lub o różnej wartości nominalnej	akcje o jednakowej wartości nominalnej

Źródło: www.businessinfo.cz, www.praha.trade.gov.pl

Pomimo faktu, że w **Czechach i Polsce** istnieją analogiczne typy działalności gospodarczej (spółki osobowe i kapitałowe), różnic w procesie ich zakładania jest cały szereg. **Różni się** na przykład wartość **minimalnego kapitału** wnoszonego przy założeniu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością: w Republice Czeskiej jest to obecnie tylko 1 korona, natomiast w Polsce **spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością** można założyć przy minimalnym kapitale 5000,00 złotych, co w przeliczeniu stanowi ok. 32 500,00 CZK. Minimalny kapitał jest różny także w przypadku **spółki akcyjnej**. W Republice Czeskiej do założenia potrzeba co najmniej 2 milionów CZK. W Polsce jest to co najmniej 100 tysięcy PLN (650 tysięcy CZK), co z kolei stanowi kwotę wyraźnie niższą niż w RC. Założenie **oddziałów spółek zagranicznych** w obu krajach funkcjonuje jednakowo, ponieważ w tym przypadku kwestię tę reguluje wspólne rozporządzenie Unii Europejskiej.

W dążeniu do liberalizacji przepisów w zakresie świadczenia usług na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej Parlament Europejski a Rada przyjęły dyrektywę (2006/123/WE) o usługach na rynku wewnętrznym, która zobowiązała kraje członkowskie do powołania tzw. **pojedynczych punktów kontaktowych** (points of single contact). Republika Czeska wprowadziła dyrektywę o usługach do swojego porządku prawnego w drodze przyjęcia **Ustawy nr 222/2009 Dz. U., o swobodnym przepływie usług**. Rzeczpospolita Polska w postaci **Ustawy o usługach z roku 2010 (Dz. U. nr 47, poz. 278)**. Pojedyncze punkty kontaktowe udzielają informacji niezbędnych do **rozpoczęcia działalności gospodarczej** w krajach członkowskich UE. Przekazują właściwemu organowi administracyjnemu wnioski o nadanie uprawnień do świadczenia usługi złożone na podstawie innego przepisu prawnego niż ustawa gospodarcza. Przyjmują i przekazują one właściwym organom administracyjnym powiadomienia i zgłoszenia dokonane na podstawie innego przepisu prawnego od osób prowadzących działalność gospodarczą na podstawie uprawnienia nadanego według przepisu prawnego innego niż ustawa gospodarcza. Są to na przykład adwokaci, lekarze, architekci,

artyści lub doradcy podatkowi. Głównym portalem dla pojedynczych punktów kontaktowych w Republice Czeskiej jest strona internetowa www.businessinfo.cz, a w Rzeczypospolitej Polskiej – www.eu-go.gov.pl.

4 Różnice księgowe w ustawodawstwie

Rzeczpospolita Polska i Republika Czeska są sąsiadującymi ze sobą państwami członkowskimi Unii Europejskiej, które wzajemnie sąsiadują. Na tej podstawie można wysnuć wniosek, że będą do siebie podobne w kwestii regulacji dotyczących ustawodawstwa księgowego. Niektóre założenia ustawodawstwa księgowego wynikają bezpośrednio z rozporządzeń Unii Europejskiej, co oznacza ujednolicone prawodawstwo w tym zakresie w obu państwach. Jednak nie wszystkie regulacje mają swoje źródło w prawodawstwie unijnym, wciąż obowiązują własne narodowe zakresy legislacyjne, co jest przyczyną rozbieżności występujących między legislatywą księgową Republiki Czeskiej oraz Rzeczypospolitej Polskiej.

Tabela 4.1: Porównanie typów podatków bezpośrednich i pośrednich w Republice Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej

Podatki bezpośrednie	
Republika Czeska	Rzeczpospolita Polska
Podatek dochodowy od osób fizycznych	Podatek dochodowy od osób fizycznych – PIT
Podatek dochodowy od osób prawnych	Podatek dochodowy od osób prawnych – CIT
Podatek od nieruchomości	Podatek od nieruchomości
Podatek drogowy	Podatek od środków transportu
Podatek od spadków, darowizn i z przeniesienia nieruchomości	Podatek od spadków i darowizn
	Podatek leśny
	Podatek rolny
	Podatek tonażowy
	Podatek od czynności cywilnoprawnych
	Podatek od wydobycia niektórych kopalin
Podatki pośrednie	
Republika Czeska	Rzeczpospolita Polska
Podatek od wartości dodanej	Podatek od towarów i usług – VAT
Podatek akcyzowy	Podatek akcyzowy
Podatek ekologiczny	Podatek od gier

Źródło: www.businessinfo.cz

4.1 Podatek dochodowy od osób fizycznych

Podatek dochodowy od osób fizycznych należy do podatków bezpośrednich i dotyczy dochodów osiągniętych przez osoby fizyczne.

Republika Czeska

Nakładanie podatku dochodowego od osób fizycznych w Republice Czeskiej reguluje **Ustawa nr 586/1992 Dz. U. o podatku dochodowym**, która została znowelizowana pod koniec roku 2013, a zmiany do niej weszły w życie w dniu 01.01.2014 r.

Płatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych

Płatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych są osoby fizyczne. Obowiązek płacenia podatku dochodowego od osób fizycznych w Republice Czeskiej jest oparty o **zasady rezydencji**. Płatnikami są rezydenci podatkowi Republiki Czeskiej lub nierezydenci podatkowi.

- Płatnikami są rezydenci podatkowi Republiki Czeskiej, o ile posiadają miejsce zamieszkania na terenie RC lub zwykle tu przebywają. Rezydenci podatkowi Republiki Czeskiej są związani obowiązkiem podatkowym obejmującym zarówno rozliczenie przychodów płynących ze źródeł na terenie RC, jak i przychodów płynących ze źródeł za granicą.
- Nierezydenci podatkowi są związani obowiązkiem podatkowym obejmującym wyłącznie przychody płynące ze źródeł na terenie Republiki Czeskiej. Informacje dotyczące przychodów płynących ze źródeł na terenie Republiki Czeskiej znajdują się w § 22 Ustawy o podatku dochodowym.

Przedmiot opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych

Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych są wszelkie dochody osoby fizycznej oprócz tych, które są od podatku zwolnione.

Przedmiotem podatku dochodowego od osób fizycznych są dochody z działalności zależnej (uregulowane w § 6), dochody z działalności samodzielnej (§ 7), dochody z majątku kapitałowego (§ 8), dochody z najmu (§ 9) oraz pozostałe dochody (np. dochody okazyjne, dochody ze sprzedaży nieruchomości i ruchomości, wygrane – § 10).

Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych

Podstawą opodatkowania jest kwota, o jaką przychody płatnika w okresie rozliczeniowym, za który dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych uważany jest rok kalendarzowy, przekraczają wydatki dowodnie poniesione na ich osiągnięcie, zabezpieczenie i utrzymanie.

Stawka podatku i obliczenie wysokości podatku

Podatek liczony od podstawy opodatkowania obniżonej o nieopodatkowaną część podstawy opodatkowania (§ 15) oraz o pozycje odliczane od podstawy opodatkowania (§ 34) zaokrąglonej na całe setki CZK w dół wynosi 15%.

Termin złożenia zeznania podatkowego

Zeznanie podatkowe powinna złożyć każda osoba, której przychody roczne będące przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych przekroczyły 15 000,00 CZK, o ile nie są to przychody zwolnione od podatku lub dochody, z których podatek jest pobierany przez potrącenie według odrębnej stawki podatkowej.

Zeznanie dotyczące rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych płatnicy powinni złożyć najpóźniej 1 kwietnia roku następnego.

Rzeczpospolita Polska

Opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób fizycznych w Rzeczypospolitej Polskiej regulują **dwie ustawy**, tj. przez Ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991, która w trakcie swego obowiązywania była kilkakrotnie nowelizowana i wersja obowiązująca jest Ustawa nr 263/2004 Dz. U. o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 18 listopada 2004 r. Kolejnym dokumentem prawnym regulującym kwestię podatku

dochodowego od osób fizycznych jest ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne z dnia 20 listopada 1998 r.

Płatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych

Płatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych są *osoby fizyczne*. Szczególnym problemem jest ustalanie istnienia obowiązku podatkowego płatnika względem przychodów osiąganych poza terytorium kraju.

- *Zasada rezydencji* – rozliczanie polskiego podatku dochodowego od osób fizycznych jest oparte przede wszystkim na zasadach rezydencji, co oznacza, że jego naliczenie zależy od miejsca zamieszkania osoby fizycznej. Osoba posiadająca miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej płaci podatek od całkowitej wartości swoich przychodów krajowych i zagranicznych, bez względu na lokalizację źródeł przychodów.
- *Zasada źródła* – o ile nie jest możliwe przypisanie obowiązku podatkowego na podstawie zasady rezydencji, stosuje się przypisanie według zasady źródła, tzn. według miejsca osiągania przychodów i konstrukcji tzw. ograniczonego obowiązku podatkowego. Płatnikami podatku dochodowego mogą więc być osoby fizyczne nieposiadające miejsca zamieszkania, ani prawa stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale osiągające tam przychody. *Ograniczony obowiązek podatkowy* oznacza, że osoba fizyczna nieposiadająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania podlega opodatkowaniu od przychodów uzyskanych na jej terenie na podstawie stosunku służbowego lub stosunku pracy, bez względu na miejsce wypłaty wynagrodzenia, a także z innych przychodów osiąganych w Polsce.

Przedmiot opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych

Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych są wszelkie przychody osoby fizycznej, za wyjątkiem przychodów zwolnionych z opodatkowania.

Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych są przychody ze stosunku pracowniczego, służbowego lub członkowskiego, przychody za pracę członków spółdzielni, emerytury i renty; czynności wykonywane na podstawie umowy zlecenia, umowy o dzieło, umów menadżerskich, przychody z działalności rzeczoznawców, przychody członków organów statutowych i innych organów osób prawnych, likwidatorów; przychody z nierolniczej działalności gospodarczej, wykonywania wolnego zawodu, specjalnych dziedzin produkcji rolnej, np. hodowla drobiu, pszczelarstwo, hodowla zwierząt futerkowych; przychód z nieruchomości lub ich części; najem, podnajmowanie, wynajem, wynajem osobie trzeciej; przychody kapitałowe pieniężne i majątkowe i inne.

Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych

Podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych jest przychód zasadniczo rozumiany jako przychody brutto uzyskiwane przez osobę fizyczną po ewentualnym odliczeniu kosztów związanych z funkcjonowaniem źródeł przychodów. Przychód ustawodawca definiuje jako dodatnią różnicę między sumą przychodów i kosztów ich uzyskania w danym roku obrachunkowym.

Kwalifikowane koszty uzyskania przychodu określone są na dwa sposoby:

- w formie kwoty zryczałtowanej,
- przez udokumentowanie faktycznych kosztów określonych jako koszty uzyskania przychodów.

Podstawą opodatkowania jest przychód, który stanowi różnicę między sumą przychodów a kosztami ich uzyskania, po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne i inne potrącenia wskazane w ustawie.

Przedsiębiorcy mają następujące możliwości w zakresie wyboru metody opodatkowania:

- Dochody z działalności gospodarczej i innej samodzielnej działalności zarobkowej oddzielić od innych źródeł przychodów i opodatkować te przychody stawką podatku 19%.
- Skumulować przychody z działalności gospodarczej i innej samodzielnej działalności zarobkowej oraz innym źródłami przychodów i opodatkować te przychody łącznie według progresywnej stawki podatkowej (w tym przypadku mają możliwość stosowania różnych rodzajów ulg podatkowych). Okresem podatkowym jest rok kalendarzowy.

Stawka podatku i obliczenie wysokości podatku

W Rzeczypospolitej Polskiej dla obliczenia wysokości podatku dochodowego od osób fizycznych wykorzystywana jest skala podatkowa. Skala podatkowa jest wzorem wynikającym z Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, na podstawie którego ustala się wartość podatku, który zapłaci podatnik od przychodu uzyskanego w danym roku podatkowym. Obszary na skali podatkowej, nazywane progami podatkowymi, określają, jaką stawką podatku zostaną opodatkowane przychody podatnika. Po przekroczeniu progu podatkowego zmienia się stawka podatku, jednak zmiana nie dotyczy całego przychodu podatnika, ale tylko kwoty przekraczającej próg.

Stawki podatku określają wysokość podatku w odniesieniu do podstawy opodatkowania i mają charakter stawek progresywnych (progresja ciągła, skokowa). W latach 2010 – 2014 stawki te wynoszą: 18% i 32%.

Do wysokości przychodu rocznego wynoszącego 85 528,00 PLN (ok. 513 168,00 CZK) przychód jest opodatkowany według stawki wynoszącej 18%. Powyżej 85 528,00 PLN wartość podatku wynosi 32%.

Termin złożenia zeznania podatkowego

Podatnicy mają obowiązek w terminie do dnia **30 kwietnia** następnego roku złożyć na właściwym druku w urzędzie skarbowym zeznanie dotyczące wysokości uzyskanego przychodu (straty) w poprzednim roku podatkowym. Osoby prowadzące księgi rachunkowe, do zeznania załączają bilans roczny z rachunkiem zysków i strat. Podatnicy, na których ciąży obowiązek złożenia zeznania podatkowego, powinni równocześnie zapłacić różnicę między należnym podatkiem dochodowym wynikającym z zeznania a sumą zaliczek za dany rok, również tych pobranych przez wszystkich płatników.

4.2 Podatek dochodowy od osób prawnych

Podatek dochodowy od osób prawnych, podobnie jak dochodowy od osób fizycznych, zaliczany jest do podatków bezpośrednich.

Republika Czeska

W Republice Czeskiej kwestie związane z podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz podatkiem dochodowym od osób prawnych określa jedna ustawa, która podzielona została na dwie części odpowiadające poszczególnym typom podatków. Podatek dochodowy od osób prawnych (podobnie jak podatek dochodowy od osób fizycznych) w Republice

Czeskiej został uregulowany Ustawą nr 586/1992 Dz. U. o podatku dochodowym, która została znowelizowana pod koniec roku 2013, a wprowadzone w niej zmiany weszły w życie z dniem 01.01.2014 r.

Płatnicy podatku dochodowego od osób prawnych i obowiązek podatkowy

Płatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych jest osoba prawna, jednostka organizacyjna państwa, fundusz udziałowy (zgodnie z ustawą regulującą spółki inwestycyjne i fundusze inwestycyjne), podfundusz spółki akcyjnej ze zmiennym kapitałem zakładowym (zgodnie z ustawą regulującą spółki inwestycyjne i fundusze inwestycyjne), fundusz spółki emerytalnej, fundusz powierniczy (zgodnie z Kodeksem cywilnym) oraz jednostka, która opowiada porządkowi prawnemu państwa, zgodnie z którym jest ona założona lub powołana przez płatnika.

Płatnicy są *rezydentami podatkowymi* Republiki Czeskiej lub *nierezydentami podatkowymi*.

- Płatnicy są rezydentami podatkowymi Republiki Czeskiej, o ile na terytorium Republiki Czeskiej posiadają swoją siedzibę lub miejsce swojego kierownictwa, przez które rozumie się adres miejsca, z którego płatnik jest kierowany. Rezydenci podatkowi Republiki Czeskiej posiadają obowiązek podatkowy, który obejmuje rozliczenie zarówno przychodów płynących ze źródła na terytorium Republiki Czeskiej, jak i przychodów płynących ze źródeł za granicą. O ile płatnik, który nie jest osobą prawną, jest założony lub powołany według przepisów prawnych Republiki Czeskiej, przyjmuje się, że posiada siedzibę na terytorium Republiki Czeskiej.
- Płatnicy są nierezydentami podatkowymi, o ile na terytorium Republiki Czeskiej nie posiadają swojej siedziby lub to o nich stanowią umowy międzynarodowe. Nierezydenci podatkowi w ramach nałożonych na nich obowiązków, rozliczają wyłącznie przychody pochodzące ze źródeł zlokalizowanych na terytorium Republiki Czeskiej.

Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych

Podstawą wymierzenia podatku jest różnica, o którą przychody przewyższają koszty. W celu określenia podstawy opodatkowania analizuje się wynik gospodarowania (zysk lub strata), bez uwzględnienia wpływu Międzynarodowych Standardów Księgowych, u płatników, którzy prowadzą księgowość.

Stawka podatku dochodowego od osób prawnych

Stawka podatku dochodowego od osób prawnych w Republice Czeskiej wynosi 19%. Odnosi się ona do podstawy podatku obniżonej o pozycje odliczane (pozycje § 34 i § 20), które zaokrąglą się do całych tysięcy w dół.

Stawka podatku wynosi 5% od podstawy podatku funduszu inwestycyjnego, funduszu udziałowego, zagranicznego funduszu inwestowania kolektywnego, funduszu emerytalnego.

Termin złożenia zeznania podatkowego

Zeznanie podatkowe dotyczące rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych składa się także w przypadku, gdy wykazana została podstawa do opodatkowania równa zero lub jest ona ujemna (strata). Zeznanie podatkowe składa się najpóźniej do końca marca następnego roku.

Rzeczpospolita Polska

Podatek dochodowy od osób prawnych jest rodzajem podatku bezpośredniego, który obciąża przychody uzyskane przez osoby prawne. W Rzeczypospolitej Polskiej kwestie związane

z podatkiem dochodowym od osób prawnych reguluje odrębna Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

Płatnicy podatku dochodowego od osób prawnych i obowiązek podatkowy

Płatnikami podatku dochodowego od osób prawnych są wszelkie osoby prawne oraz spółki kapitałowe w organizacji.

Zasadnicze znaczenie dla ustalenia istnienia obowiązku podatkowego i jego zakresu ma fakt, czy podatnik lub zarząd posiadają swoją siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

- Podatnicy, którzy posiadają swoją siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają obowiązkowi podatkowemu z całkowitej wysokości swoich przychodów, bez względu na miejsce ich uzyskania. Mowa jest więc o tzw. nieograniczonym obowiązkowi podatkowym.
- Jeżeli podatnik nie posiada siedziby lub zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlega obowiązkowi podatkowemu tylko w zakresie przychodów uzyskanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym przypadku mowa jest o ograniczonym obowiązkowi podatkowym.

Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych

Podstawą naliczenia podatku dochodowego od osób prawnych jest przychód uzyskany przez osobę prawną (są to wpływy obniżone o koszty ich uzyskania) w danym roku podatkowym. Istnieje możliwość dokonania pewnych odliczeń, np. darowizn na korzyść organizacji pożytku publicznego do łącznej wysokości nieprzekraczającej 10%, następnie 20% kwoty odpisanych kredytów w bankach w związku z realizacją programu restrukturyzacji lub także odliczeń z tytułu darowizny na cele kultu religijnego do łącznej wysokości nieprzekraczającej 10% przychodów.

Stawka podatku dochodowego od osób prawnych

Stawka podatku dochodowego od osób prawnych wynosi w Rzeczypospolitej Polskiej 19%. Podatek jest odprowadzany od przychodów oraz z wpływów kapitałowych. W Rzeczypospolitej Polskiej stawką 19% opodatkowane są także dywidendy.

Ustawa obowiązująca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określa także 50% stawkę sankcyjną w przypadku zaniżenia wysokości obowiązku podatkowego przez podmioty powiązane (tzw. ceny transferowe).

Termin złożenia zeznania podatkowego

Zeznanie podatkowe w celu rozliczenia podatku dochodowego osób prawnych składa się także w przypadku, kiedy wykazana podstawa opodatkowania wynosi zero lub jest ujemna (strata). Podatek dochodowy od osób prawnych rozlicza się po zakończeniu danego roku podatkowego. Po zakończeniu roku podatkowego podatnicy składają *wstępne zeznanie podatkowe* o wysokości uzyskanego przychodu. To zeznanie podatkowe składa się **do końca trzeciego miesiąca roku następnego** i w tym samym terminie wpłaca się należny podatek, tj. różnicę między obliczonym podatkiem należnym a sumą już zapłaconych zaliczek.

Następnie składa się *zeznanie ostateczne*, które podatnicy powinni złożyć **w ciągu 10 dni od daty zatwierdzenia zamknięcia rocznego**, jednak nie później niż przed upływem dziewięciu miesięcy od zakończenia roku podatkowego.

Podatnicy do zeznania załączają inne istotne dokumenty, takie jak bilans roczny oraz rachunek zysków i strat, wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta, jak również odpis uchwały walnego zgromadzenia.

4.3 Podatek od wartości dodanej

Podatek od wartości dodanej należy do podatków pośrednich, które obciążają obrót netto. Płacą go wszyscy konsumenci podczas zakupu większości towarów, jednak odprowadzać go muszą sprzedawcy. Podatek od wartości dodanej jest powszechnym podatkiem od konsumpcji skierowanym na działalność handlową obejmującą produkcję i dystrybucję towarów, jak również świadczenie usług.

Republika Czeska

Podatek od wartości dodanej je w Republice Czeskiej reguluje Ustawa nr 235/2004 Dz. U. o podatku od wartości dodanej. Ustawa ta implementuje odpowiednie przepisy Unii Europejskiej. Podatek stosuje się w odniesieniu do towarów, nieruchomości i usług na warunkach ustalonych przez tę ustawę. Kwestie związane z podatkiem od wartości dodanej reguluje także Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Ww. dyrektywa dotycząca podatku VAT kodyfikuje postanowienia kierujące wprowadzeniem wspólnego systemu VAT w Unii Europejskiej. Wspólny system VAT obejmuje towary i usługi zakupione i sprzedane w celu konsumpcji w UE.

Przedmiot opodatkowania podatkiem od wartości dodanej

Kluczowe znaczenie dla opodatkowania VAT ma określenie przedmiotu, na który ewentualnie nałożony zostanie ww. podatek, ponieważ wskazuje, czy na dany na podmiot będzie nałożony obowiązek podatkowy czy też nie. Przedmiotem opodatkowania podatkiem od wartości dodanej jest:

- dostarczenie towarów za opłatą przez osobę zobowiązaną do płacenia podatku w ramach prowadzenia działalności gospodarczej, z miejscem świadczenia w kraju,
- świadczenie za opłatą usługi przez osobę zobowiązaną do uregulowania podatku w ramach prowadzenia działalności gospodarczej, z miejscem świadczenia w kraju,
- nabycie towaru z innego kraju członkowskiego Unii Europejskiej za odpłatą, dokonane w kraju przez osobę zobowiązaną do uregulowania podatku w ramach prowadzenia działalności gospodarczej lub osobę prawną, która nie została powołana w celu prowadzenia działalności gospodarczej,
- nabycie za opłatą przez osobę, która nie jest osobą zobowiązaną do regulowania podatku, nowego środka transportu z innego kraju członkowskiego,
- import towarów z miejscem świadczenia w kraju.

Płatnik podatku od wartości dodanej

Osobą zobowiązaną do płacenia podatku jest osoba fizyczna lub prawna, która samodzielnie dokonuje czynności ekonomicznych. Osoba zobowiązana do płacenia podatku posiadająca siedzibę, miejsce prowadzenia działalności lub oddział w kraju jest zwolniona od stosowania podatku, o ile obrót za okres 12 poprzednich miesięcy kalendarzowych nie przekroczy kwoty 1 000 000,00 CZK. W przypadku osób, które mają obowiązek prowadzenia księgowości lub księgowość prowadzą dobrowolnie, przez obrót rozumie się wpływy za dokonane świadczenia z wyjątkiem większości świadczeń, które są zwolnione z podatku bez prawa do odliczenia podatku. W przypadku pozostałych osób przez obrót rozumie się przychody za dokonane świadczenia także z wyjątkiem większości świadczeń, które są zwolnione z podatku bez prawa do odliczenia podatku.

W ciągu 15 dni od zakończenia miesiąca kalendarzowego, w którym doszło do przekroczenia ustalonego limitu, musi zostać złożone zgłoszenie do rejestracji. Osoba

staje się płatnikiem podatku VAT od pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym został przekroczony ww. limit. Możliwa jest także dobrowolna rejestracja – wówczas osoba staje się płatnikiem podatku VAT z dniem, który został określony w decyzji o rejestracji.

Jeżeli obrót za ostatnie 12 miesięcy kalendarzowych nie przekroczył kwoty 1 000 000,00 CZK, całkowita wartość towaru nabytego z innego kraju członkowskiego w bieżącym roku kalendarzowym nie przekroczyła kwoty 326 000,00 CZK, a wartość ta nie została przekroczona również w roku ubiegłym, rejestrację można wycofać.

Podstawa ustalenia wysokości podatku od wartości dodanej

Podstawą ustalenia wartości podatku jest wszystko, co za opłatą otrzymał lub powinien otrzymać płatnik za dokonane świadczenia podlegające opodatkowaniu, wraz z kwotą na zapłatę podatku akcyzowego od osoby, dla której świadczenie podlegające opodatkowaniu jest zrealizowane, lub od osoby trzeciej, bez podatku za to świadczenie podlegające opodatkowaniu.

Podstawa opodatkowania obejmuje także cła, podatek od elektryczności, podatek od gazu ziemnego i niektórych innych gazów oraz podatek od paliw stałych, dotacje do ceny, koszty uboczne naliczane osobie, dla której jest wykonywane świadczenie podlegające opodatkowaniu, przy jego zrealizowaniu, przy świadczeniu usługi także materiały bezpośrednio związane ze świadczoną usługą. Za koszty uboczne uważane są zwłaszcza koszty pakowania, przewozu, ubezpieczenia i prowizje.

Jeżeli odpłatność za świadczenie podlegające opodatkowaniu jest niższa niż wartość rynkowa, a osoba, dla której świadczenie podlegające opodatkowaniu zostało zrealizowane, nie dysponuje prawem do odliczenia podatku w całości lub częściowo, albo jeżeli odpłatność za świadczenie podlegające opodatkowaniu jest wyższa niż wartość rynkowa, a płatnik, który zrealizował świadczenie podlegające opodatkowaniu, powinien obniżyć prawo doliczenia podatku, wówczas podstawą podatku jest wartość rynkowa netto, stwierdzona na dzień zrealizowania świadczenia podlegającego opodatkowaniu.

Stawka podatku od wartości dodanej

W Republice Czeskiej dla świadczenia podlegającego opodatkowaniu lub przyjętej odpłatności stosuje się

- a) podstawową stawkę podatku w wysokości 21%, lub
- b) obniżoną stawkę podatku w wysokości 15%.

Zgodnie z już przyjętą ustawą obie stawki zostaną ujednoczone na poziomie 17,5%. Ujednoczenie to powinno wejść w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. Nowo wybrany rząd jednak przyjmie zapewne inne uregulowanie, które zastąpi jednolitą stawkę; od roku 2015 zamierza wprowadzić bowiem trzecią, prawdopodobnie tylko pięcioprocentową stawkę na książki, leki, odżywki dziecięce i pieluchy. O zmianach w zakresie dotychczasowej 15% i 21% stawki koalicja nie wspomina, związku z czym dalsze zmiany wciąż są niemożliwe do przewidzenia.

Dla świadczenia podlegającego opodatkowaniu stosuje się stawkę podatku obowiązującą na dzień powstania obowiązku złożenia zeznania podatkowego. Dla przyjętej odpłatności za świadczenie podlegające opodatkowaniu stosuje się stawkę podatku obowiązującą dla tego świadczenia podlegającego opodatkowaniu nad dzień powstania obowiązku zeznania podatku od przyjętej odpłatności.

Obniżoną stawkę podatku stosuje się dla towarów i usług, które określone zostały w załączniku numer 2 i 3, które wchodzi w skład ustawy o podatku od wartości dodanej. Uwzględniono w nich przede wszystkim żywność, napoje bezalkoholowe, opłaty za wodę i ścieki, ciepło, komunikację miejską, książki, czasopisma i gazety, usługi kwaterunkowe, bilety na imprezy kulturalne, leki i roboty budowlane dotyczące mieszkalnictwa. Od stycznia 2013 r. z obniżonej stawki wyłączono środki ochrony zdrowia oraz pieluchy dziecięce, które od tego czasu objęte zostały stawką podstawową.

Przepisy czeskie określają także *zwolnienie niektórych czynności z podatku VAT*. Do czynności tych należą przede wszystkim:

- usługi pocztowe,
- nadawanie programów radiowych i telewizyjnych,
- działalność finansowa,
- działalność ubezpieczeniowa,
- przeniesienie i najem gruntów, budynków, mieszkań i pomieszczeń użytkowych, najem innych urządzeń,
- wychowanie i kształcenie,
- usługi i towary ochrony zdrowia,
- pomoc społeczna,
- prowadzenie loterii i innych podobnych gier,
- pozostałe świadczenia zwolnione od podatku bez prawa do odliczenia podatku,
- dostarczenie towaru, który został użyty dla świadczeń zwolnionych od podatku bez prawa do odliczenia podatku, oraz towaru, co do którego płatnik nie ma prawa do odliczenia podatku.

Termin złożenia zeznania podatkowego

Od 01.01.2014 r. obowiązuje przepis mówiący, że jeśli obrót za poprzednie 12 miesięcy kalendarzowych przekroczył 6 milionów CZK (lub powstaje ustawowo określony obowiązek składania dokumentów elektronicznie), zeznanie należy złożyć on-line (drogą elektroniczną) lub za pośrednictwem skrzynki danych, albo z podpisem elektronicznym.

Jeżeli wygenerowano tak wysokiego obrotu oraz nie powstał obowiązek składania drogą elektroniczną dodatkowych dokumentów (np. raportu sumarycznego, wypisu z ewidencji lub rozliczenia podatku dochodowego z działalności zależnej za swoich pracowników), zeznanie można złożyć lub przesłać także na formularzu papierowym.

Zawsze do **25 dnia** po zakończeniu okresu podatkowego (miesiąc lub kwartał) składa się zeznanie podatkowe dotyczące rozliczenia podatku VAT.

Rzeczpospolita Polska

Podatek od towarów i usług w Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa o podatku od towarów i usług (VAT) z dnia 11 marca 2004 r. (Dz. U. nr 54, poz. 535 z późn. zmianami) oraz Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od towarów i usług.

Przedmiot opodatkowania podatkiem od towarów i usług

Przedmiotem opodatkowania podatkiem od towarów i usług w Rzeczypospolitej Polskiej może być:

- odpłatna dostawa towarów rozumiana jako przeniesienie prawa do rozporządzania jak właściciel,

- odpłatne świadczenie usług rozumiane jako każde świadczenie na rzecz innego podmiotu, które nie stanowi dostawy towarów,
- eksport towarów,
- import towarów,
- wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów,
- wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów.

Płatnik podatku od towarów i usług

Płatnikami VAT są podmioty wykonujące działalność podlegającą opodatkowaniu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, bez względu na cel lub wynik tej działalności. Tymi podmiotami mogą być zarówno osoby fizyczne, prawne, jak i jednostki organizacyjne niemające podmiotowości prawnej.

Za działalność gospodarczą dla celów nałożenia podatku VAT jest uważana wszelka działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne i rolników, oraz działalność osób wykonujących wolne zawody, choć nawet w przypadku, gdy dana czynność została wykonana jednorazowo w okolicznościach wskazujących na zamiar ponawianego wykonywania czynności. Działalność gospodarcza obejmuje także czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych.

W niektórych sytuacjach płatnikami VAT mogą być także usługobiorcy lub podmioty kupujące towary.

Płatnikami nie są organy administracji publicznej oraz urzędy administracji publicznej wykonujące zadania, do realizacji których zostały powołane.

Obowiązek rejestracji w celu opodatkowania podatkiem VAT powstaje w momencie, kiedy roczny obrót podmiotu przekroczy 10 000,00 EUR.

Podstawa opodatkowania podatkiem od towarów i usług

Podstawa opodatkowania, obok stawki podatku, jest elementem decydującym o wysokości zobowiązania podatkowego.

Od 1 stycznia 2014 r. podstawą opodatkowania jest wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów lub usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy, usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczonych lub usług świadczonych przez podatnika. Za podstawę opodatkowania do końca roku 2013 był uważany obrót, tzn. kwota należna z tytułu sprzedaży, pomniejszona o kwotę należnego podatku.

Podstawą do naliczenia podatku przy imporcie towarów jest wartość celna powiększona o należne cło. Jeżeli przedmiotem importu są towary opodatkowane podatkiem akcyzowym, podstawą opodatkowania jest wartość celna powiększona o należne cło i podatek akcyzowy.

Stawka podatku od towarów i usług

W Rzeczypospolitej Polskiej dla świadczenia podlegającego opodatkowaniu lub przyjętej odpłatności stosuje się

- a) podstawową stawkę podatku w wysokości 23%, lub
- b) obniżoną stawkę podatku w wysokości 8% i 5% (5% stawka dotyczy żywności, książek i czasopism specjalistycznych).

Obniżona stawka podatku stosuje się dla towarów i usług, które są podane w załączniku numer 10, który wchodzi w skład ustawy o podatku od towarów i usług.

W Rzeczypospolitej Polskiej istnieje również stawka 0%, która dotyczy:

- wewnątrzwspólnotowych dostaw towarów,
- eksportu towarów,
- usług przewozów międzynarodowych.

Polskie przepisy określają także *zwolnienie niektórych czynności z podatku VAT*. Do czynności tych należą przede wszystkim niektóre usługi.

- usługi medyczne
- przetwory mleczne
- usługi bankowe oraz usługi zakładów ubezpieczeń
- usługi pocztowe i znaczki
- usługi kształceniowe i artystyczne
- nauka

Termin złożenia zeznania podatkowego

Zarejestrowani płatnicy podatku od towarów i usług powinni składać w urzędzie skarbowym zeznania podatkowe za okres miesięczny w terminie **do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu**, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Mali podatnicy, ewent. płatnicy, w przypadku których wartość sprzedaży w poprzednim roku podatkowym nie przekroczyła wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 1 200 000,00 EUR, którzy wybrali metodę kasową, mogą składać w urzędzie skarbowym zeznania podatkowe za **okres kwartalny w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym kwartale**.

4.4 Pozostałe podatki

Republika Czeska

System podatkowy Republiki Czeskiej w swoich głównych założeniach jest podobny do systemów większości krajów europejskich. Podatki dzielą się na podatki bezpośrednie i pośrednie. Do podatków bezpośrednich należy podatek dochodowy od osób fizycznych, podatek dochodowy od osób prawnych (opis tych podatków znajduje się powyżej), podatek od nieruchomości, podatek drogowy i podatek od spadków, darowizn i przeniesienia nieruchomości. Do podatków pośrednich należy podatek od wartości dodanej (bliższe informacje w tekście powyżej) oraz podatek akcyzowy.

Podatek od nieruchomości

Podatkiem od nieruchomości są obciążone grunty i budynki. W przypadku gruntów podstawą do opodatkowania jest powierzchnia gruntu lub cena gruntu. Stawka podatku jest zależna od jakości gruntu, jego usytuowania i sposobu jego zagospodarowania. W przypadku budynków podstawą do opodatkowania jest powierzchnia ich zabudowy, stawka podatku zależy od rodzaju a sposobu wykorzystania budynku. Okresem podatkowym jest rok kalendarzowy.

Podatek drogowy

Podatkiem drogowym obciążone są tylko pojazdy wykorzystywane lub przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej. Pojazdy używane wyłącznie na potrzeby osobistej są zwolnione z podatku. Stawki podatku są ustalane jako stałe kwoty roczne. W przypadku

pojazdów osobowych wysokość podatku jest zależna od pojemności skokowej silnika pojazdu, natomiast w przypadku pojazdów ciężarowych – od liczby osi i masy całkowitej. Ustawa określa także odrębną opłatę za użytkowanie autostrad, którą mają obowiązek płacić kierowcy wszystkich pojazdów korzystających z autostrady bez względu na ich przeznaczenie (tzn. zarówno pojazdy używane na potrzeby działalności gospodarczej, jak i pojazdy używane na potrzeby osobiste).

Podatek akcyzowy

Podatkami akcyzowymi obłożone są oleje mineralne, spirytus, piwo, wino i wyroby tytoniowe. Podatki są określone stałymi stawkami (za wyjątkiem papierosów, gdzie stawka to kombinacja stałej stawki i kwoty procentowej z końcowej ceny detalicznej). Okresem podatkowym jest miesiąc kalendarzowy. Podatek staje się należny, kiedy towar zostaje wprowadzony do wolnego obrotu podatkowego, tzn. kiedy opuści zarejestrowany skład podatkowy. Podatek jest płatny do 40. dnia po zakończeniu odpowiedniego okresu podatkowego, o ile nie określono inaczej. Podatek akcyzowy od wyrobów tytoniowych jest płacony za pośrednictwem banderoli tytoniowych. Podatek jest płatny do 60 dni po zakupie banderoli tytoniowych.

Podatek od spadków, darowizn i przeniesienia nieruchomości

Stawki podatku od spadków i darowizn wahają się od 0,5% do 40%, a ich wysokość jest określany w zależności od relacji między spadkodawcą/darczyńcą i nabywcą (spadkobiercą lub beneficjentem). Spadek przekazywany między dziećmi i rodzicami nie podlega opodatkowaniu.

Stawka podatku z przeniesienia nieruchomości została ustalona na poziomie 3%. Podstawą obliczenia wartości podatku jest cena nieruchomości ustalona na podstawie opinii lub faktyczna cena sprzedaży, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. Podatek płaci przenoszący (sprzedający).

Rzeczpospolita Polska

Podstawowy podział podatków w Rzeczypospolitej Polskiej to podział na podatki bezpośrednie i pośrednie. Do podatków bezpośrednich należy podatek dochodowy od osób fizycznych, podatek dochodowy od osób prawnych (podatki te zostały bardziej szczegółowo opisane powyżej), podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilnoprawnych, podatek gruntowy, podatek leśny, podatek od nieruchomości, podatek drogowy oraz podatek od posiadania psa. Do podatków pośrednich należy podatek od towarów i usług (patrz tekst powyżej), podatek akcyzowy oraz podatek od wygranych loteryjnych.

Podatek od czynności cywilnoprawnych

Podatek od czynności cywilnoprawnych został opisany w Ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych.

Przedmiotem opodatkowania ww. podatkiem są:

- umowy kupna-sprzedaży i wymiany rzeczy i praw majątkowych,
- umowy pożyczki,
- umowy darowizny,
- umowy dożywocia,
- umowy przekazania części spadku oraz umowy zniesienia współwłasności,
- ustanowienie prawa zastawu na nieruchomości,
- ustanowienie odpłatnego użytkowania, w tym nieprawidłowego, oraz odpłatnej służebności,

- umowy przechowania nieprawidłowego,
- umowy spółek (akty założycielskie).

Stawki podatku zostały zróżnicowane w zależności od rodzaju czynności cywilnoprawnej:

- od umowy kupna-sprzedaży:
 - nieruchomości, majątku ruchomego, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego prawa własności do lokalu mieszkalnego, spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego oraz wynikającego z przepisów prawa spółdzielczego: prawa do domu jednorodzinnego oraz prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym – 2%,
 - innych praw majątkowych – 1%;
- od umów o wymianie, dożywocia, udziału w spadku, zniesienia współwłasności oraz umów darowizny:
 - przy przeniesieniu własności nieruchomości, majątku ruchomego, użytkowania wieczystego, spółdzielczego prawa własności do lokalu mieszkalnego, spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego oraz wynikającego z przepisów prawa spółdzielczego: prawa do domu jednorodzinnego oraz prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym – 2%,
 - przy przeniesieniu własności innych praw majątkowych – 1%;
- od umowy ustanowienia użytkowania odpłatnego, w tym nieprawidłowego oraz odpłatnej służebności – 1%,
- od umowy pożyczki oraz nieprawidłowego przechowania przedmiotów – 2%,
- od ustanowienia prawa zastawu na nieruchomości:
 - na zabezpieczenie istniejących wierzytelności – z kwoty zabezpieczonej wierzytelności – 0,1%,
 - na zabezpieczenie wierzytelności o nieokreślonej wartości – 19 PLN;
- od umowy spółki – 0,5%.

Podatek drogowy

Przedmiotem opodatkowania podatkiem drogowym są samochody o masie całkowitej przekraczającej 3,5 tony, autobusy i inne.

Podatek akcyzowy

Podatek akcyzowy jest podatkiem jednorazowym i dotyczy paliw silnikowych/olejów opałowych, napojów alkoholowych oraz wyrobów tytoniowych.

4.5 Podsumowanie

System podatkowy Republiki Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej jest w większości przypadków dosyć podobny. Istotne różnice występują raczej pod względem stawek podatkowych. Pod względem podstawowego podziału podatki zostały podzielone na podatki bezpośrednie i podatki pośrednie – jednakowo w obu krajach. Pod względem liczby rodzajów podatków, Polska wyprzedza Republikę Czeską, Rzeczpospolita Polska jest postrzegana jako kraj podatkowo bardziej złożony.

Do najważniejszych i najistotniejszych podatków należą podatki dochodowe od osób fizycznych i od osób prawnych oraz podatki od wartości dodanej.

Dla płatników podatku dochodowego od osób fizycznych w Republice Czeskiej obowiązuje jednolita stawka podatkowa w wysokości 15%. Natomiast w Rzeczypospolitej Polskiej stawka podatkowa jest różna w zależności od wysokości przychodu osoby fizycznej (zastosowanie

skali podatkowej). Przychód roczny do wysokości 85 528,00 PLN (ok. 513 168,00 CZK) jest opodatkowany stawką wynoszącą 18%. Powyżej 85 528,00 PLN natomiast zastosowanie ma stawka równa 32%.

Stawka podatku dochodowego od osób prawnych w Republice Czeskiej jest jedna i wynosi 19% od wartości podstawy opodatkowania. Taka sama stawka podatkowa pojawia się w Polsce i również wynosi 19%.

Terminy składania zeznań podatkowych na podatek dochodowy (zarówno od osób fizycznych, jak i prawnych) są w obu krajach takie same, ponieważ zostały uregulowane i wskazane przez Unię Europejską.

Bardziej istotne różnice między Czechami a Polską istnieją w przypadku stawki podatku od wartości dodanej. W Republice Czeskiej dla świadczenia podlegającego opodatkowaniu lub przyjętej odpłatności stosuje się stawkę podstawową podatku w wysokości 21% lub obniżoną stawkę podatku w wysokości 15%. W Rzeczypospolitej Polskiej dla świadczenia podlegającego opodatkowaniu lub przyjętej odpłatności stosuje się stawkę podstawową podatku w wysokości 23% lub obniżoną stawkę podatku w wysokości 8% i 5%.

System podatkowy zarówno Republiki Czeskiej, jak i Rzeczypospolitej Polskiej obejmuje szereg innych podatków, których stawki różnią się wzajemnie, podatki te zostały również uregulowane odpowiednimi ustawami. W Rzeczypospolitej Polskiej występuje jeszcze jeden, bardzo istotny rodzaj podatku, niewystępujący w Republice Czeskiej, mianowicie podatek od czynności cywilnoprawnych, który dotyczy konkretnych umów zawieranych przez kilka stron umowy.

5 Prawo pracy

Podstawowym przepisem prawnym regulującym wzajemne prawa i obowiązki stron stosunku pracy w systemie czeskiego i polskiego prawa pracy są kilkakrotnie nowelizowane Kodeksy pracy.

W Republice Czeskiej w związku z przyjęciem nowego kodeksu cywilnego zmianie ulega także Kodeks pracy. Od stycznia 2014 r. weszły bowiem w życie zmiany powiązanych przepisów prawnych zawartych w specjalnej ustawie nr 303/2013 Dz. U. Prawo pracy reguluje Ustawa nr 262/2006 Dz. U., prawo pracy, oraz nowa Ustawa nr 89/2012 Dz. U., Kodeks cywilny. Nowy Kodeks cywilny wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

W Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje ustawa z dnia 26 czerwca 1974 (Dz. U. nr 21, poz. 94 z późn. zmianami).

5.1 Rodzaje umów o pracę

Umowa o pracę jest dwustronnym aktem prawnym i zawiązuje stosunek pracy pomiędzy pracodawcą i pracownikiem. Prawnie jest ona uregulowana w Kodeksie pracy. Pracownik na mocy umowy o pracę zobowiązuje się do wykonywania pracy o określonym rodzaju na rzecz pracodawcy, pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie ustalonym przez pracodawcę. Pracodawca zobowiązuje się do zatrudnienia pracownika za określoną płacę.

Umowa o pracę musi zostać zawarta na piśmie. Dopuszcza się jednak zawarcie umowy w formie ustnej i jej późniejsze pisemne potwierdzenie przez pracodawcę, jednak musi to nastąpić najpóźniej w dniu podjęcia pracy przez pracownika.

Republika Czeska

W każdej umowie o pracę muszą znaleźć się trzy 3 podstawowe elementy:

- rodzaj pracy,
- miejsce wykonywania pracy,
- dzień rozpoczęcia pracy.

Wysokość wynagrodzenia nie musi być określona w umowie o pracę, można ją uzgodnić oddzielnie w wymiarze wynagrodzenia.

W Republice Czeskiej możliwe jest spisanie między pracodawcą a pracownikiem umowy o pracę lub umowy o pracach wykonywanych poza stosunkiem pracy. Istnieją więc:

- Umowy o pracę
 - Umowa o pracę na czas określony,
 - Umowa o pracę na czas nieokreślony,
- Umowy o pracach wykonywanych poza stosunkiem pracy,
 - Umowa na wykonanie pracy,
 - Umowa zlecenie.

Umowa o pracę na czas określony

Przy spisywaniu umowy o pracę na czas określony ustalana jest dokładna data, kiedy stosunek pracy wygasa. Czas trwania stosunku pracy na czas określony między tymi samymi stronami umowy nie może przekroczyć 3 lat, jednocześnie od daty powstania pierwszego stosunku pracy na czas określony umowa taka może zostać powtórzona najwyżej dwa razy. Za powtórzenie stosunku pracy na czas określony uważa się również jego przedłużenie. Oznacza to, że pracownik na umowie o pracę na czas określony może być zatrudniony w jednej firmie najwyżej 9 lat.

Umowa o pracę na czas nieokreślony

Umowa o pracę na czas nieokreślony jest dla kandydata najbardziej korzystna. Standardowo uzgadnia się w niej dwumiesięczny okres wypowiedzenia. Jeżeli natomiast w umowie jest uzgodniony okres próbny, nie może on być dłuższy niż 3 kolejne miesiące od daty powstania stosunku pracy lub 6 kolejnych miesięcy od daty powstania stosunku pracy w przypadku pracownika kadry kierowniczej.

Umowa na wykonanie pracy

Umowę na wykonanie pracy pracodawca może zawrzeć z osobą fizyczną tylko wtedy, kiedy wymiar wykonywanej pracy przekroczy średnio połowy ustalonego tygodniowego czasu pracy. To znaczy, że uzgodniony zakres pracy nie może przekroczyć 20 godzin tygodniowo, co właśnie odpowiada połowie etatu. Ubezpieczenie zdrowotne i społeczne obowiązuje już przy zarobku powyżej 2500,00 CZK miesięcznie.

Umowa zlecenie

Zakres pracy, na który umowa zlecenie jest zawierana, nie może być większy niż 300 godzin w roku kalendarzowym. Do zakresu pracy zalicza się także czas pracy wykonywanej przez pracownika dla pracodawcy w tym samym roku kalendarzowym na podstawie innej umowy zlecenia. W umowie zleceniu musi być podany okres, na jaki umowa ta jest zawierana.

Jeżeli miesięczne wynagrodzenie pracownika nie przekroczy 10 000,00 CZK, pracownik z zarobku odprowadza tylko podatek, natomiast ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego już płacić nie musi. Pracownik zatrudniony na umowę zlecenie zwykle nie ma prawa do urlopu.

Rzeczpospolita Polska

Kodeks pracy określa kilka rodzajów umów o pracę w przypadku zawierania klasycznego stosunku pracy:

- na okres próbny,
- na czas określony,
- na czas nieokreślony,
- na czas wykonania określonej pracy,
- na zastępstwo.

Następnie przewiduje umowy niepracowniczego stosunku pracy:

- Umowa zlecenie,
- Umowa menadżerska.

Umowa o pracę na okres próbny

Umowa ta jest umową z określeniem terminu, której celem jest zapoznanie się z możliwościami wynikającymi z zatrudnienia danej osoby na określonym stanowisku pracy. Pracodawca, który zamierza zatrudnić pracownika, może sprawdzić jego kwalifikacje i zdolność do pracy na określonym stanowisku pracy.

Zawarcie umowy na okres próbny może poprzedzać zawiązanie stosunku pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony, na czas nieokreślony, na czas wykonania określonej pracy oraz na czas zastępstwa. Umowa o pracę na okres próbny musi zostać zawarta na piśmie, z wyraźnym wskazaniem jej rodzaju. Umowa tego typu nie może zostać zawarta na czas dłuższy niż trzy miesiące. Obowiązuje zasada, że pracodawca z tym samym pracownikiem może zawrzeć tylko jedną umowę o pracę na okres próbny na konkretne stanowisko pracy.

Umowa o pracę na okres próbny nie może być utożsamiana z umową na czas określony, bowiem są to umowy różnego rodzaju.

Umowa o pracę na czas określony

Umowa o pracę na czas określony jest jedną z najbardziej popularnych umów z określeniem terminu. Okres ważności takiej umowy uzgodnią strony umowy w drodze negocjacji. Do rozwiązania tej umowy dochodzi z upływem okresu, na który została ona zawarta.

Umowa o pracę na czas określony jest bardzo korzystna dla pracodawcy i o wiele mniej dla pracownika. Pracownikowi bowiem brakuje poczucia bezpieczeństwa oraz prawa do stałego zatrudnienia. Czyli umowę na czas określony z jednym pracownikiem ten sam pracodawca może zawrzeć maksymalnie 2 razy, zawarcie trzeciej umowy w trakcie 30 dni od rozwiązania poprzedniej w konsekwencji odpowiada zawarciu umowy na czas nieokreślony.

Umowa o pracę na czas nieokreślony

Umowa o pracę na czas nieokreślony jest bardziej korzystną formą zatrudnienia dla pracownika. Pracodawca, który wypowiada umowę zawartą na czas nieokreślony, musi podać przyczynę uzasadniającą rozwiązanie umowy, a o zamiarze wypowiedzenia umowy pracownika musi poinformować zakładową organizację związkową.

Umowa o pracę na czas wykonania określonej pracy

Umowa o pracę na czas wykonania określonej pracy zawierana jest na prace okazyjne i sezonowe lub w celu wykonania przez pracownika dokładnie określonego zadania, np. wybudowania obiektu, zorganizowania szkolenia lub zestawienia bilansu.

Praca jest wykonywana pod kierunkiem pracodawcy. W przypadku umowy zawartej na czas wykonania określonej pracy nie jest możliwe dokładne określenie terminu jej zakończenia i zakończenie stosunku pracy jest zależne od przyszłych zdarzeń. Do rozwiązania umowy dochodzi w dniu zakończenia pracy, na której wykonanie została ona zawarta.

Umowa o pracę na zastępstwo

Jest to wariant umowy zawartej na czas określony. Umowa o pracę na zastępstwo jest zawierana w sytuacji, gdy występuje konieczność zastąpienia pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy. Pracodawca może w tym celu zatrudnić innego pracownika na podstawie umowy o pracę na czas określony, na czas tej nieobecności. W tym przypadku rozumie się przez to łączny czas niezawinionej przez pracownika nieobecności w pracy, np. urlop wypoczynkowy, urlop macierzyński, urlop bezpłatny czy wynikający z choroby.

Brzmienie umowy musi być opracowane zrozumiale i jasno, aby jednoznacznie wynikało z niej, że dotyczy „umowy o pracę na zastępstwo” lub „umowy o pracę jako zastępstwo”. W umowie należy określić dane osobowe zastępowanego pracownika, a także stanowisko lub funkcję zastępowanej osoby. Bardzo ważne jest także określenie wynagrodzenia, czasu i miejsca pracy oraz terminu zakończenia współpracy.

Umowa zlecenie

Umowa zlecenie jest spisywana na podstawie umowy cywilnoprawnej. W wyniku zawarcia umowy zlecenia zleceniobiorca zobowiązuje się do wykonania określonych czynności na rzecz zleceniodawcy, za których wynik końcowy nie jest odpowiedzialny.

Przedmiotem umowy zlecenia jest wykonanie określonej czynności prawnej. Stronami tej umowy mogą być jakiegokolwiek osoby fizyczne lub osoby prawne występujące jako zleceniodawca i zleceniobiorca.

Umowa zlecenie jest definiowana jako umowa starannego działania i ważna jest właśnie wykonywana praca (dokonywanie czynności) na rzecz zleceniodawcy. Wynagrodzenie z umowy zlecenia jest należne za samo „staranne działanie”, nie za jego wynik.

Umowa zlecenie może zostać wypowiedziana w każdym momencie przez dowolną stronę umowy. O ile uczyni to zleceniodawca, powinien zwrócić koszty poniesione przez drugą stronę, a w przypadku zlecenia odpłatnego zapłacić odpowiednią część wynagrodzenia. O ile umowę wypowiedzi zleceniobiorca bez poważnej przyczyny, odpowiada wobec drugiej strony za powstałą z tego tytułu szkodę.

Umowa menadżerska

Umowa menadżerska jest umową cywilnoprawną, na podstawie której osoba przyjmująca zlecenie (menadżer) zobowiązuje się odpłatnie wykonywać czynności w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem zleceniodawcy (przedsiębiorcy) na jego rachunek i ryzyko, przy czym zarządza przedsiębiorstwem w imieniu własnym lub obcym. W tym przypadku stronami umowy są menadżer i przedsiębiorca.

Umowa menadżerska musi określać obowiązki menadżera, zasady jego wynagradzania, zasady oceny efektywności i zakres odpowiedzialności za powierzony majątek.

5.2 Czas pracy

Czas pracy to czas, w którym pracownik powinien wykonywać dla pracodawcy pracę. Do czasu pracy nie wlicza się czasu odpoczynku.

Republika Czeska

Wymiar ustalonego tygodniowego czasu pracy wynosi **40 godzin**. W zakresie czasu pracy w określonych przypadkach istnieją wyjątki i czas pracy może być krótszy niż 40 godzin tygodniowo.

Wymiar ustalonego czasu pracy dla osób pracujących w podziemiu przy wydobyciu węgla, rud i surowców mineralnych, w budownictwie górniczym oraz na górniczych stanowiskach pracy rozpoznania geologicznego wynosi 37,5 godziny tygodniowo, z trójzmianowym i ciągłym trybem pracy 37,5 godziny tygodniowo, a z dwuzmianowym trybem pracy – 38,75 godziny tygodniowo.

Rozkład czasu pracy

Czas pracy rozplanowuje pracodawca, który określa początek i koniec zmian. Czas pracy rozplanowuje się z reguły przy uwzględnieniu pięciodniowego tygodnia roboczego. Przy rozplanowaniu czasu pracy, pracodawca powinien mieć na względzie to, aby rozkład ten nie był sprzeczny z aspektami bezpiecznej i niezagrażającej zdrowiu pracy. Pracownik powinien być na swoim miejscu pracy od początku zmiany i odchodzić z niego dopiero po zakończeniu zmiany. Zmiana nie może trwać dłużej niż 12 godzin.

Elastyczny czas pracy

W praktyce często jest stosowany elastyczny czas pracy, który jest wprowadzany w celu efektywniejszego wykorzystania czasu pracy i zaspokajania potrzeb osobistych pracowników. Pracodawca ustali tzw. czas obowiązkowej obecności w miejscu pracy, który wynosi co najmniej 5 godzin w każdym dniu roboczym przy ustalony tygodniowym czasie pracy równym 40 godzinom. Początek i koniec czasu pracy pracownik określi sam w poszczególnych dniach w ramach okresów czasowych określonych przez pracodawcę. Między dwoma odcinkami wybieralnego czasu pracy znajduje się podstawowy czas pracy.

Praca w godzinach nadliczbowych

Przez pracę w godzinach nadliczbowych, zgodnie z Kodeksem pracy, rozumiana jest praca wykonywana przez pracownika na polecenie pracodawcy lub za jego zgodą powyżej ustalonego tygodniowego czasu pracy.

Pracę w godzinach nadliczbowych można wykonywać tylko w wyjątkowych sytuacjach. Pracodawca może ją zarządzić tylko z ważnych przyczyn ruchowych, i to także na czas nieprzerwanego odpoczynku między dwoma zmianami, ewentualnie także w dni wolne od pracy. Zarządzona praca w godzinach nadliczbowych nie może w przypadku pracownika wynosić więcej niż osiem godzin w poszczególnych tygodniach i 150 godzin w roku kalendarzowym.

Za czas pracy w godzinach nadliczbowych należne jest pracownikowi wynagrodzenie, do którego za ten czas powstało mu uprawnienie, oraz dodatek w wysokości co najmniej 25% średniego wynagrodzenia, o ile pracownik i pracodawca nie uzgodnili urlopu wyrównawczego w wymiarze pracy wykonanej w godzinach nadliczbowych zamiast dodatku.

Rzeczpospolita Polska

Czas pracy to czas, w którym pracownik pozostaje do dyspozycji pracodawcy w zakładzie lub w innym miejscu wskazanym do wykonywania pracy. Nie może przekraczać 8 godzin na dobę i **przeciętnie 40 godzin** w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym czterech miesięcy. Kodeks pracy ustala jednak odstępstwa od tej zasady, np. przy pracach, które z racji zastosowanej technologii produkcyjnej nie mogą zostać przerwane (tzw. ruch ciągły), istnieje możliwość przedłużenia wymiaru dziennego czasu pracy.

Elastyczny czas pracy

Zgodnie z artykułem 140 Kodeksu pracy rozkład czasu pracy może przewidywać różne godziny rozpoczynania pracy w dniach, które zgodnie z tym rozkładem są dla pracowników dniami pracy. Rozkład czasu pracy może przewidywać przedział czasu, w którym pracownik decyduje o godzinie rozpoczęcia pracy w dniu, który zgodnie z tym rozkładem jest dla pracownika dniem pracy.

Praca w godzinach nadliczbowych

Praca w godzinach nadliczbowych jest pracą wykonywaną ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy, a także praca wykonywana ponad przedłużony dobowy wymiar czasu pracy wynikający z obowiązującego pracownika systemu i rozkładu czasu pracy.

Z powyższego wynika, że praca w godzinach nadliczbowych jest pracą, która trwa dłużej niż 8 godzin na dobę lub 12 czy 16 godzin w przypadku zastosowania podstawowych lub równoważnych wymiarów czasu pracy, ponad wymiar czasu pracy przewidziany do przepracowania w równoważnym systemie czasu pracy przekraczający przeciętny tygodniowy wymiar czasu pracy w okresie rozliczeniowym.

Praca w godzinach nadliczbowych jest dopuszczalna w przypadku konieczności prowadzenia akcji ratowniczej w celu ochrony życia lub zdrowia ludzkiego, ochrony mienia lub środowiska albo usunięcia awarii, tudzież w razie szczególnych potrzeb pracodawcy.

Liczba przepracowanych godzin nadliczbowych nie może przekroczyć 150 godzin w roku kalendarzowym dla poszczególnego pracownika, o ile układ zbiorowy, regulamin pracy obowiązujący u danego pracodawcy lub umowa o pracę nie stanowią inaczej. Tygodniowy czas pracy razem z godzinami nadliczbowymi nie może przekroczyć średnio 48 godzin w okresie rozliczeniowym przyjętym przez pracodawcę.

Za pracę w godzinach nadliczbowych, oprócz normalnego wynagrodzenia, należy jest dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia za pracę nocą, w niedziele i święta, 50% wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w zwykłym dniu roboczym, 100% wynagrodzenia za każdą godzinę pracy nadliczbowej z tytułu przekroczenia przeciętnej tygodniowej normy czasu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym.

5.3 Urlopy

Pracownikowi przysługuje prawo do corocznego, nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego. Pracownik podejmujący pracę po raz pierwszy, w roku kalendarzowym, w którym podjął pracę, uzyskuje prawo do urlopu z upływem każdego miesiąca pracy, tzn. ma prawo łącznie do 1/12 wymiaru urlopu za każdy przepracowany miesiąc.

Republika Czeska

Wymiar urlopu w warunkach standardowych wynosi co najmniej **4 tygodnie w roku kalendarzowym, tzn. 20 dni**. Dla określonych grup pracowników kodeks pracy określa wyższy wymiar podstawowy. Prawo do dłuższego niż czterotygodniowego urlopu może wyniknąć także z umowy o pracę lub układu zbiorowego.

Zgodnie z kodeksem pracy obowiązuje podstawowa zasada, że termin korzystania z urlopu określa pracodawca. Idealnym rozwiązaniem jest wzajemne porozumienie między pracodawcą a pracownikiem.

Pracownik ma prawo do co najmniej dwu tygodni ciągłego urlopu, o ile pracodawca i pracownik nie uzgodnią inaczej.

Rzeczpospolita Polska

W Rzeczypospolitej Polskiej podobnie jak w Republice Czeskiej, wymiar urlopu wynosi co najmniej **4 tygodnie w roku kalendarzowym, tzn. 20 dni**. W Rzeczypospolitej Polskiej istnieje jednak jeszcze jedna zasada, w myśl której dochodzi do zwiększenia liczby dni urlopu dla określonych grup pracowników. Wymiar urlopu wypoczynkowego w Rzeczypospolitej Polskiej wynosi więc:

- 20 dni – jeżeli pracownik jest zatrudniony krócej niż 10 lat,
- 26 dni – jeżeli pracownik jest zatrudniony co najmniej 10 lat.

5.4 Wynagrodzenie pracownika

Wynagrodzenie za pracę powinno odpowiadać rodzajowi wykonywanej pracy oraz kwalifikacjom wymagany do jej wykonywania, a także powinno uwzględniać ilość i jakość wykonywanej pracy. Wypłat wynagrodzenia za pracę dokonuje się **co najmniej raz w miesiącu**, w tym samym i z góry ustalonym terminie.

Republika Czeska

W Republice Czeskiej wynagrodzenie jest płatne po wykonaniu pracy, najpóźniej w miesiącu kalendarzowym następującym po miesiącu, w którym pracownik uzyskał prawo do wynagrodzenia. Oznacza to, że pracodawca może pracownikowi wypłacić wynagrodzenie dopiero na koniec miesiąca (tzn. miesiąca po wykonaniu danej pracy). Kwestia ta zależy jednak od porozumienia pracodawcy i pracownika, mogą oni wspólnie określić inny termin wypłaty wynagrodzenia. W Republice Czeskiej wynagrodzenie jest najczęściej wypłacane w połowie miesiąca (tzn. miesiąca następującego po wykonaniu danej pracy), tzn. **do 15. dnia następnego miesiąca**.

Pracodawca powinien pracownikowi wypłacać wynagrodzenie w ustawowo określonej walucie, tzn. w przypadku Republiki Czeskiej w koronach czeskich.

Składniki wynagrodzenia

W roku 2008 do obliczenia wynagrodzenia pracowników wprowadzono tzw. **wynagrodzenie superbrutto**. Od tego roku wynagrodzenia pracowników są więc liczone przy pomocy teorii wynagrodzenia superbrutto, co w praktyce oznacza powiększenie wynagrodzenia brutto o składki ubezpieczenia płacone przez pracodawcę. Dopiero od tej kwoty liczony jest następnie sam podatek.

Obliczenie wynagrodzenia netto rozpoczyna się od wynagrodzenia brutto, do którego wliczają się wszystkie składniki, a więc wynagrodzenie podstawowe, dodatki, nagrody i zwroty kosztów, które są należne pracownikowi za dany miesiąc.

Do tej kwoty dolicza się **9% kosztów ubezpieczenia zdrowotnego** oraz **25% kosztów ubezpieczenia społecznego**, które za pracownika odprowadza jego pracodawca. Uzyskuje się w ten sposób wynagrodzenie superbrutto.

Od tej podstawy opodatkowania obliczany jest **15% podatek dochodowy**. Kwota wynikowa jest miesięczną zaliczką na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych z działalności zależnej przed odliczenie ulg podatkowych.

Od zaliczki na podatek odliczyć należy miesięczną wysokość ulg podatkowych. Ulgi podatkowe może stosować pracownik w stosunku pracy, o ile podpisał Oświadczenie płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych z działalności zależnej i świadczeń funkcyjnych. Po odliczeniu ulg podatkowych uzyskuje się **zaliczkę na podatek**, którą comiesięcznie za pracownika odprowadza urzędowi skarbowemu pracodawca.

Następnie oblicza się wysokość **ubezpieczenia społecznego (6,5%)** i **ubezpieczenia zdrowotnego (4,5%)**, które pracownik płaci sam.

Wynagrodzenie brutto następnie pomniejsza się o zaliczkę na poczet podatku po odliczeniu ulg oraz o ubezpieczenie społeczne i zdrowotne pracownika.

Wynagrodzenie minimalne

Wynagrodzenie minimalne jest najniższą dopuszczalną wysokością wynagrodzenia za pracę wykonywaną w podstawowym stosunku pracowniczym. Wynagrodzenie nie może być niższe niż wynagrodzenie minimalne. Od 1 sierpnia 2013 r. podwyższona została podstawowa stawka minimalnego wynagrodzenia.

Wysokość minimalnego wynagrodzenia brutto:

- podstawowa stawka minimalnego wynagrodzenia dla ustalonego tygodniowego wymiaru czasu pracy 40 godzin wynosi **8500,00 CZK** za miesiąc lub 50,60 CZK za godzinę,
- stawka minimalnego wynagrodzenia dla ustalonego tygodniowego wymiaru czasu pracy 40 godzin w przypadku pracownika, który jest biorcą renty inwalidzkiej, wynosi 8000,00 CZK za miesiąc lub 48,10 CZK za godzinę.

Rzeczpospolita Polska

Wynagrodzenie jest wypłacane po wykonaniu pracy, niezwłocznie po ustaleniu jego pełnej wysokości, nie później jednak niż **w trakcie pierwszych 10 dni następnego miesiąca kalendarzowego**. Jeżeli ustalony dzień wypłaty wynagrodzenia za pracę jest dniem wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłaca się w dniu poprzedzającym. Wypłaty wynagrodzenia dokonuje się w formie pieniężnej, ale w regulaminie premiowania lub w układzie zbiorowym można określić także niepieniężną formę wynagrodzenia (np. bonusy).

Składniki wynagrodzenia

Od miesięcznego wynagrodzenia brutto odprowadza się **składkę na ubezpieczenie społeczne, podatek dochodowy od osób fizycznych, składkę na ubezpieczenie zdrowotne**, potrącenia świadczeń alimentacyjnych, kary pieniężne oraz dobrowolne ubezpieczenie zgodnie z Kodeksem pracy i innymi przepisami prawnymi.

Oprócz wynagrodzenia brutto pracodawca pokrywa również **część składki na ubezpieczenie społeczne, składkę na Fundusz Pracy** (z którego są wypłacane środki dla osób bezrobotnych) oraz składkę na **Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych** (w razie niewypłacalności pracodawcy pracownicy otrzymają z niego przynajmniej część swoich należności).

Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego mają pracownicy, osoby nieprowadzące działalności gospodarczej w rolnictwie lub osoby z nimi współpracujące, osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych, dzieci, emeryci, renciści i inne grupy.

Stawka **ubezpieczenia zdrowotnego** wynosi **9%** jej podstawy wymiaru, przy czym o 7,75% podstawę wymiaru ubezpieczenia można obniżyć zaliczką na podatek dochodowy.

Kolejnym składnikiem wynagrodzenia jest ubezpieczenie społeczne, w skład którego wchodzi ubezpieczenie emerytalne, ubezpieczenie inwalidzkie, ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe.

- Na **ubezpieczenie emerytalne** odprowadzana jest kwota w wysokości **19,52%** wynagrodzenia.
- Składka na **ubezpieczenie inwalidzkie** wynosi **8%** podstawy wymiaru składki. Składka ta jest częściowo pokrywana przez pracodawcę (6,5%), a częściowo przez pracownika (1,5%).
- Składka na **ubezpieczenie chorobowe** wynosi **2,45%** podstawy wymiaru składki.
- Wysokość składki na **ubezpieczenie wypadkowe** różni się w zależności od wielkości płatnika składek oraz zagrożeń zawodowych i ich konsekwencji. Wysokość wymienionej składki ubezpieczeniowej wynosi **od 0,67% do 3,86%** wynagrodzenia w zależności od stopnia ryzyka zawodowego w danym sektorze.

Wynagrodzenie minimalne

Wynagrodzenie minimalne jest najniższą dopuszczalną wysokością wynagrodzenia za pracę w podstawowym stosunku pracowniczym. Wynagrodzenie wypłacane pracownikowi nie może być niższe niż wynagrodzenie minimalne. Minimalne miesięczne wynagrodzenie za pracę brutto w roku 2013 wynosiło 1600,00 PLN, ale od 1 stycznia 2014 r. wynosi **1680,00 PLN**.

5.5 Podsumowanie

Podstawowymi przepisami prawnymi w zakresie prawa pracy zarówno w Republice Czeskiej, jak i w Rzeczypospolitej Polskiej, są kilkakrotnie nowelizowane kodeksy pracy. W Republice Czeskiej w związku z przyjęciem nowego Kodeksu cywilnego zmianie ulega także Kodeks pracy. Prawo pracy reguluje ustawa nr 262/2006 Dz. U., Kodeks pracy oraz nowa ustawa nr 89/2012 Dz. U., Kodeks cywilny. W Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje ustawa z dnia 26 czerwca 1974 (Dz. U. nr 21, poz. 94 z późn. zmianami).

Szereg podstawowych założeń w dziedzinie prawa pracy między Republiką Czeską a Rzeczypospolitą Polską znacznie się różni, jednak niektóre przepisy prawa wykazują podobny albo nawet taki sam charakter.

W Rzeczypospolitej Polskiej występuje o wiele więcej typów umów o pracę niż Republice Czeskiej. Natomiast w zakresie czasu pracy i urlopu zasady obowiązujące w obu krajach są podobne.

W kolejnej dziedzinie prawa pracy, dotyczącej ustalania wysokości wynagrodzeń, oba kraje zaczynają się znacznie różnić. Zauważalny jest tu odmienny sposób obliczenia

wynagrodzenia, a składniki wynagrodzenia często się różnią, podobnie jak stawki poszczególnych składników wynagrodzenia.

Ciekawe jest porównanie wysokości wynagrodzenia minimalnego. W Republice Czeskiej minimalne wynagrodzenie wynosi 8500,00 CZK miesięcznie, tzn. ok. 308,80 EUR, podczas gdy w Rzeczypospolitej Polskiej minimalne wynagrodzenie wynosi 1680,00 PLN, co stanowi ok. 397,70 EUR. Minimalne wynagrodzenie w Rzeczypospolitej Polskiej jest więc wyższe niż w Republice Czeskiej.

6 Pozostałe umowy handlowe

W tej części poradnika dla przedsiębiorców przedstawiono podstawowe typy umów występujących zarówno w Republice Czeskiej, jak i w Rzeczypospolitej Polskiej. Do podstawowych typów umów należą umowy o dzieło, umowy kupna-sprzedaży oraz umowy kredytowe.

6.1 Republika Czeska

W Republice Czeskiej do najważniejszych typów umów handlowych należy umowa o dzieło, umowa kupna-sprzedaży oraz umowa kredytu. Rodzajów umów jest wiele i każda posiada składniki odrębne i wyróżniające ją cechy.

Umowa o dzieło

Umowę o dzieło od 1 stycznia 2014 r. reguluje nowy Kodeks cywilny. Umowa o dzieło jest jedną z bardzo popularnych umów. Umowa o dzieło do końca roku 2013 była regulowana zarówno przez Kodeks cywilny, jak i przez kodeks handlowy, od 1 stycznia 2014 r. wszystko jest już prostsze i umowa o dzieło jest uregulowana tylko w Kodeksie cywilnym, i to także w odniesieniu do przedsiębiorców.

Stronami umowy są **zamawiający i wykonawca**. Istotą umowy o dzieło jest zobowiązanie wykonawcy do wykonania na swój koszt i własną odpowiedzialność dla zamawiającego dzieła, z czym koresponduje obowiązek zamawiającego do odebrania dzieła i zapłaty ceny uzgodnionej, podanej wyraźnie lub przynajmniej szacunkowo, czy ustalonej przez wskazanie sposobu jej określenia. Można zawrzeć także umowę niezawierającą uzgodnień cenowych; taka wola musi być jednak z treści umowy rozpoznawalna, wówczas wykonawca zyskuje prawo do uzyskania tzw. ceny rynkowej.

Nowością jest uregulowanie prawne w zakresie **dzieła zwięzzonego wynikiem niematerialnym**. Jego specyfika polega na tym, że dzieło prowadzi do innego wyniku działalności, niż sporządzenie rzeczy lub konserwacja, naprawa czy przeróbka rzeczy. Za przekazanie dzieła uważa się umożliwienie zamawiającemu używania dzieła, którego wynik jest niematerialny.

Umowa kupna-sprzedaży

Problematyka kupna-sprzedaży została uregulowana w § 2079 nowego Kodeksu cywilnego. Umową kupna-sprzedaży sprzedający zobowiązuje się, że kupującemu przekaże towar, będący przedmiotem kupna, i umożliwi mu nabycie prawa własności do niego. Kupujący zobowiązuje się, że towar odbierze i zapłaci sprzedającemu cenę zakupu.

Zmiany nastaną także w zakresie roszczeń kupującego wynikających z *wadliwego świadczenia*. Kupujący w przypadku istotnego naruszenia warunków umowy będzie mógł wybrać między wymianą rzeczy, naprawą rzeczy, adekwatną zniżką ceny zakupu i

odstąpieniem od umowy. Klient będzie musiał jednak dokonać wyboru w momencie zgłoszenia wady i swego wyboru już nie będzie mógł bez zgody sprzedającego zmienić. Jeżeli wymiana byłaby ze względu na charakter wady nieadekwatna, kupujący ma prawo tylko do odpowiedniej zniżki lub naprawy.

Nowy Kodeks handlowy poszerzył i doprecyzował uzgodnienia dotyczące umowy kupna-sprzedaży. Strony umowy będą mogły podjąć następujące uzgodnienia dodatkowe:

- zastrzeżenie prawa własności,
- zastrzeżenie prawa wykupu,
- zastrzeżenie odsprzedaży,
- prawo pierwokupu,
- prawo kupna na próbę,
- zastrzeżenie lepszemu nabywcy,
- klauzulę cenową.

Umowa kupna-sprzedaży od umowy o dzieło różni się proporcją dostarczanego materiału i pracy. W przypadku umowy o dzieło zamawiający przekazuje wykonawcy istotną część materiału, z którego rzecz będzie w przyszłości wykonywana.

Umowa kredytu

Na mocy umowy kredytu kredytujący zobowiązuje się, że kredytowanemu udzieli na jego wniosek i na jego rzecz środki finansowe do określonej kwoty, a kredytowany zobowiązuje się udostępnione środki pieniężne zwrócić i zapłacić od nich odsetki. Nowy Kodeks cywilny przejmuje uregulowania dotyczące umowy kredytu z obecnego Kodeksu handlowego i jedyną bardziej istotną zmianą w stosunku do wcześniejszych zapisów jest zmiana terminologiczna. Zrezygnowano z terminu „wierzyciel” na rzecz „kredytującego”, termin „dłużnik” zastąpiono terminem „kredytowany”.

6.2 Rzeczpospolita Polska

Dla porównania trzech podstawowych umów handlowych wymienionych w powyższym rozdziale, traktującym o umowach handlowych w Republice Czeskiej, w niniejszym rozdziale poszczególne typy umów zostaną omówione w kontekście prawodawstwa Rzeczpospolitej Polskiej.

Umowa o dzieło

Podobnie jak w Republice Czeskiej, w Rzeczpospolitej Polskiej umowa o dzieło jest zdefiniowana w Kodeksie cywilnym. Zgodnie z uregulowaniami dotyczącymi umowy o dzieło zleceniobiorca zobowiązuje się wykonywać określoną pracę, a zleceniodawca zobowiązuje się zapłacić uzgodnioną kwotę za dane dzieło.

Umowa kupna-sprzedaży

Umowa kupna-sprzedaży jest umową cywilną, na mocy której sprzedający zobowiązuje się przenieść na kupującego prawo własności sprzedawanego dobra, a kupujący zgadza się odebrać dany towar i zapłacić za niego sprzedającemu cenę w gotówce lub w oparciu o uzgodnienia umowne.

Umowa kredytu

Umowa kredytu w Rzeczpospolitej Polskiej jest rozumiana jako umowa, na mocy której wierzyciel oddaje do dyspozycji dłużnikowi pieniądze, a dłużnik zobowiązuje się pożyczoną kwotę spłacić w z góry ustalonym czasie.

6.3 Podsumowanie

W zakresie podstawowych umów handlowych z porównania Republiki Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej wynika, że zdefiniowanie tych umów opiera się na podobnej bazie. Dostrzegalne są zaledwie minimalne różnice między umowami handlowymi występującymi w obu państwach.

7 Zachęty inwestycyjne

Zachęty inwestycyjne, na przykład w formie ulgi podatkowej lub pomocy materialnej na utworzenie nowego miejsca pracy, stanowią tylko jeden z wielu czynników, które przyszli inwestorzy biorą pod uwagę, decydując o lokalizacji swojej przyszłej inwestycji. Jednakże atrakcyjność środowiska inwestycyjnego może stanowić decydujący czynnik warunkujący podjęcie decyzji przez przedsiębiorcę. Zachęty inwestycyjne są jednym z instrumentów państwa, służącym przyciąganiu na swoje terytorium inwestorów krajowych lub zagranicznych. W Republice Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej już ponad 10 lat funkcjonują skoordynowane przez państwo systemy zachęt inwestycyjnych. W tym właśnie okresie pozwoliły przyciągnąć wiele środków finansowych i utworzyć znaczną liczbę nowych miejsc pracy.

7.1 Zachęty inwestycyjne w Republice Czeskiej

Aktywne wsparcie inwestycji zagranicznych i krajowych w Republice Czeskiej datuje się od roku 1998, kiedy to czeski rząd przyjął uchwałę o zachętach inwestycyjnych dla inwestorów zagranicznych.

System zachęt inwestycyjnych reguluje **Ustawa o zachętach inwestycyjnych** (nr 72/2000 Dz. U.) z późn. zmianami. Ustawa została zmieniona przez ustawę nr 19/2004 – zmiana ta spowodowała obniżenie minimalnego limitu inwestycji, ujednoczenie czasu udzielania ulgi podatkowej oraz możliwość wnoszenia odwołań wobec decyzji o udzieleniu zachęt.

Inwestorzy, którzy umieszczą swoją inwestycję na terenie Republiki Czeskiej, mogą uzyskać wsparcie w formie zachęt inwestycyjnych. O zachęty inwestycyjne może występować zarówno czeska, jak i zagraniczna osoba prawna lub fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. Beneficjentem zachęt inwestycyjnych może być tylko osoba prawna z siedzibą na terenie Republiki Czeskiej.

W ramach zachęt inwestycyjnych wspierane są przede wszystkim następujące dziedziny:

- **Przemysł** (podejmowanie i poszerzanie produkcji w dziedzinach przemysłu przetwórczego)
- **Ośrodki technologiczne** (budowanie od podstaw lub poszerzanie ośrodka naukowego i badawczego)
- **Ośrodki usług strategicznych** – podjęcie lub poszerzenie działalności:
 - centra usług wspólnych
 - ośrodki opracowywania software'u
 - ośrodki remontowe high-tech

Ustawa dla każdego działania określa warunki, które należy spełnić, aby inwestor mógł wystąpić o udzielenie zachęty inwestycyjnej. W przypadku każdego działania obowiązuje zasada, zgodnie z którą warunki muszą być spełnione w okresie do trzech lat od daty udzielenia zachęt inwestycyjnych (tzn. od wydania decyzji o promesie zachęty inwestycyjnej).

Dla wszystkich typów działań obowiązuje także zasada mówiąca, że beneficjent nie rozpocznie pracy nad projektem (tzn. nie nabędzie majątku, w tym w zakresie zamówienia maszyn i nie rozpocznie prac budowlanych) przed wydaniem potwierdzenia o rejestracji zamierzenia przez CzechInvest oraz że beneficjent zachowa dofinansowany majątek i miejsca pracy przez cały okres korzystania z pomocy publicznej, co najmniej jednak przez okres pięciu lat (Zachęty inwestycyjne, 2014).

Przemysł przetwórczy

W ramach systemu zachęt inwestycyjnych o wsparcie ubiegać mogą się przedsiębiorstwa z branży przemysłu przetwórczego zgodnie z Klasyfikacją Czynności Ekonomicznych (CZ-NACE). Podstawowym warunkiem jest minimalna wysokość inwestycji w długookresowy majątek rzeczowy i nierzeczowy oraz w nowe urządzenia maszynowe według tabeli poniżej.

Tabela 7.1: Warunki inwestycji w branży przemysłu przetwórczego w Republice Czeskiej

Przemysł przetwórczy	Podział regionów	Minimalna wysokość inwestycji w majątek	Minimalna wysokość inwestycji w nowe urządzenia maszynowe	Minimalna liczba nowo utworzonych miejsc pracy
Przedsięwzięcia inwestycyjne	Regiony I	50 mln CZK	25 mln CZK	0
	Regiony II	100 mln CZK	50 mln CZK	0
Strategiczne przedsięwzięcia inwestycyjne	Regiony I i II	500 mln CZK	250 mln CZK	500

Źródło: <http://www.czechinvest.org/data/files/brozura-ipo-3297-cz.pdf>

Ośrodki technologiczne

Wsparcie mogą otrzymać także przedsiębiorstwa ukierunkowane na badania stosowane, rozwój i innowacje technologiczne dotyczące zaawansowanych wyrobów, technologii i procesów produkcyjnych w celu wykorzystania innowacji w produkcji i zwiększenia wartości dodanej. Minimalna wysokość inwestycji w majątek i nowe urządzenia maszynowe została wskazana w poniższej tabeli.

Tabela 7.2: Warunki inwestycji w ośrodki technologiczne w Republice Czeskiej

Ośrodki technologiczne	Minimalna wysokość inwestycji w majątek	Minimalna wysokość inwestycji w nowe urządzenia maszynowe	Minimalna liczba nowo utworzonych miejsc pracy
Przedsięwzięcia inwestycyjne	10 mln CZK	25 mln CZK	0
Strategiczne przedsięwzięcia inwestycyjne	200 mln CZK	100 mln CZK	120

Źródło: <http://www.czechinvest.org/data/files/brozura-ipo-3297-cz.pdf>

Ośrodki usług strategicznych

Trzeci typ pomocy jest przeznaczony dla centrów usług wspólnych z ukierunkowaniem na przejścia zarządzania, eksploatacji i administracji działalności wewnętrznych takich jak księgowość, finanse, administracja w dziedzinie zasobów ludzkich, marketing lub zarządzanie systemami informacyjnymi; dla ośrodków remontowych high-tech i ośrodków opracowywania software'u. Do zakwalifikowania się do programu trzeba utworzyć co najmniej 40 nowych miejsc pracy w ośrodkach opracowywania software'u oraz co najmniej 100 nowych miejsc pracy w pozostałych ośrodkach usług strategicznych.

Tabela 7.3: Warunki inwestycji w ośrodki usług strategicznych w Republice Czeskiej

Centra usług strategicznych	Minimalna liczba nowo utworzonych miejsc pracy	
	Ośrodki opracowywania software'u	Pozostałe ośrodki
Przedsięwzięcia inwestycyjne	40	100

Źródło: <http://www.czechinvest.org/data/files/brozura-ipo-3297-cz.pdf>

Zachęty inwestycyjne są formą pomocy publicznej. Ich maksymalna wysokość wynosi 40% (30% w regionie Południowy Zachód) łącznych kosztów kwalifikowanych. Teren miasta stołecznego Pragi z możliwości uzyskania zachęty inwestycyjnej został wyłączony. Dopuszczalna stopa pomocy publicznej w przypadku średnich przedsiębiorstw ulega podniesieniu o 10%, a w przypadku małych przedsiębiorstw o 20%.

Formy zachęt inwestycyjnych

Publiczne wspieranie inwestycji może przyjmować rozmaite formy wykraczające poza bezpośrednie udostępnienie środków finansowych w postaci dotacji, grantów lub zastrzyków finansowych. Zgodnie z Ustawą nr 72/2000 Dz. U. o zachętach inwestycyjnych przez zachętę inwestycyjną rozumiana jest pomoc publiczna w formie:

- ulgi podatku dochodowego od osób prawnych,
- przeniesienia prawa własności gruntu po preferencyjnych cenach,
- pomoc materialna na utworzone miejsca pracy,
- pomoc materialna na szkolenia i przekwalifikowania pracowników,
- pomoc materialna na nabycie majątku (w przypadku strategicznego przedsięwzięcia inwestycyjnego).

Ulga podatku dochodowego od osób prawnych

Ulęgę tę można stosować przez okres dziesięciu kolejnych okresów rozliczeniowych, kiedy pierwszym okresem rozliczeniowym, za który można ulgę podatkową zastosować, jest okres obliczeniowy, w którym zostały spełnione warunki ustawowe. Najpóźniej jednak w okresie obliczeniowym, w którym upłynęły 3 lata od wydania decyzji o promesie zachęty inwestycyjnej. Aktualna stawka podatku dochodowego od osób prawny wynosi 19%.

Przeniesienia prawa własności gruntu po preferencyjnych cenach

Można realizować ulgowe przeniesienie prawa własności gruntu lub działki wyposażonej w infrastrukturę, będącej w posiadaniu państwa lub jego jednostki organizacyjnej lub gminy, w zależności od zgody właścicieli gruntu na takie ulgowe przeniesienie prawa własności. Za zachętę inwestycyjną w tym przypadku uważa się różnicę między ceną zakupu, a ceną rynkową gruntu.

Pomoc materialna na utworzone miejsca pracy

Pomoc materialna jest dostępna tylko w powiatach, w których stopa bezrobocia jest co najmniej o 50% wyższa niż średnia stopa bezrobocia w RC, w tzw. regionach A. Pomoc materialna na jedno utworzone miejsce pracy wynosi 50 000,00 CZK.

Pomoc materialna na szkolenia i przekwalifikowanie pracowników

Pomoc materialna na szkolenia i przekwalifikowanie jest udzielana w wysokości 25% łącznych kosztów szkoleń i przekwalifikowania.

Pomoc materialna na nabycie majątku

Ta forma pomocy jest udzielana tylko w przypadku strategicznego przedsięwzięcia inwestycyjnego w produkcji lub ośrodka technologicznym. Pomoc materialna na nabycie

majątku może być przyznana do wysokości 5% kosztów kwalifikowanych (maks. 1,5 mld CZK dla projektu produkcyjnego i maks. 0,5 mld CZK dla projektu ośrodka technologicznego). O ile w ramach przedsięwzięcia inwestycyjnego dojdzie do rozpoczęcia lub poszerzenia produkcji i równocześnie do wdrożenia lub rozbudowy ośrodka technologicznego, pomoc materialna może wynosić nawet 7% wartości kosztów kwalifikowanych. Pomoc jest udzielana maksymalnie do wysokości pułapu pomocy publicznej i przed udzieleniem musi być zatwierdzona przez rząd RC.

Tryb postępowania przy stosowaniu zachęty inwestycyjnej

Jeżeli wnioskodawca i beneficjent zachęty inwestycyjnej to dwie różne osoby:

1. Wnioskodawca przedstawi agencji CzechInvest kompletnie opracowane *zamierzenie uzyskania zachęty inwestycyjnej* ze wszystkimi składnikami.
2. CzechInvest opracuje *opinię* na temat przedstawionego zamierzenia i przekaże ją Ministerstwu Przemysłu i Handlu (zwykle 1 miesiąc).
3. Ministerstwo we współpracy i innymi resortami rozpatrzy zamierzenie inwestycyjne inwestora i opracuje *Ofertę udzielenia zachęt inwestycyjnych* (zwykle 2 – 3 miesiące).
4. Na podstawie Oferty udzielenia zachęt inwestycyjnych zainteresowany zachętą inwestycyjną musi przedłożyć Ministerstwu za pośrednictwem CzechInvest Wniosek o promesę zachęty inwestycyjnej = akceptacja *Oferty udzielenia zachęt inwestycyjnych* (0 – 3 miesiące).
5. Ministerstwo opracuje *Decyzję o promesie zachęty inwestycyjnej* (1 miesiąc).

Łączny czas trwania procesu akceptacyjnego wynosi około 5 – 6 miesięcy.

Jeżeli wnioskodawca jest równocześnie beneficjentem zachęty inwestycyjnej:

1. Wnioskodawca przedstawi agencji CzechInvest kompletnie opracowane zamierzenie uzyskania zachęty inwestycyjnej ze wszystkimi składnikami.
2. CzechInvest opracuje opinię na temat przedstawionego zamierzenia i przekaże ją Ministerstwu (1 miesiąc).
3. Ministerstwo we współpracy i innymi resortami rozpatrzy zamierzenie inwestycyjne inwestora i opracuje *Decyzję o promesie zachęty inwestycyjnej* (2 – 3 miesiące).

Łączny czas trwania procesu akceptacyjnego wynosi około 3 – 4 miesięcy.

Jeżeli inwestorowi zostanie zaproponowana także pomoc materialna na przygotowanie nowych miejsc pracy, szkolenia i przekwalifikowanie pracowników, inwestor zobowiązany jest podpisać z Ministerstwem Pracy i Spraw Socjalnych Porozumienie o uzyskaniu pomocy materialnej (najpóźniej do 3 lat od wydania Decyzji o promesie zachęty inwestycyjnej).

7.2 Zachęty inwestycyjne w Rzeczypospolitej Polskiej

Podstawowe ramy świadczenia jakiejkolwiek pomocy państwowej podmiotom gospodarczym zostały określone w **Ustawie o warunkach i kontroli świadczenia pomocy publicznej przedsiębiorcom** (Dz. U. nr 60/2000, poz. 704), która weszła w życie 01.01.2001 r. Dotacje państwowe są w Rzeczypospolitej Polskiej świadczone na podstawie **Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011 – 2020**, który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 05.07.2011 r.

Formy pomocy

Pomoc jest świadczona w formie dotacji na podstawie umowy zawartej między ministrem gospodarki a inwestorem. Umowa określa warunki korzystania z dotacji, która jest wypłacana w proporcji do stopnia realizacji zobowiązań inwestora.

Beneficjenci

Zachęty inwestycyjne mogą wykorzystać spółki, które zamierzają inwestować w następujących priorytetowych dziedzinach:

- przemysł motoryzacyjny,
- sektor elektroniczny,
- sektor lotniczy,
- branża biotechnologii,
- branża nowoczesnych usług,
- badania i rozwój (R&D).

Z pomocy inwestycyjnej mogą również skorzystać spółki, które planują inwestycje produkcyjne w innych gałęziach, o ile minimalne wydatki kwalifikowane na projekt wynoszą 750 milionów PLN i dojdzie do utworzenia co najmniej 200 nowych miejsc pracy. Drugą możliwością jest sytuacja, w której minimalna wartość projektu wyniesie 500 milionów PLN, a wyniku jej realizacji powstanie 500 nowych miejsc pracy (ważne inwestycje).

Zachęty inwestycyjne są udostępniane w ramach następujących dwu kategorii:

1. Pomoc w tworzeniu nowych miejsc pracy – dotacja zatrudnieniowa

Tabela 7.4: Warunki korzystania z pomocy na tworzenie nowych miejsc pracy w Rzeczypospolitej Polskiej

Branża	Minimalna liczba nowo utworzonych miejsc pracy	Minimalne wymagany nakłady na nowe inwestycje	Wysokość pomocy na jedno miejsce pracy
Przemysł motoryzacyjny, elektronika, lotnictwo, biotechnologie	250	40 mln PLN	od 3200,00 do 15 600,00 PLN (800,00 – 3900,00 EUR)
Nowoczesne usługi	250	1,5 mln PLN	
Badania i rozwój (R&D)	35	1,5 mln PLN	
Ważne inwestycje w innych gałęziach	200 500	750 mln PLN 500 mln PLN	

Źródło: http://www.paiz.gov.pl/governmental_grants#

Wysokość dotacji zatrudnieniowej zależy między innymi od:

1. W przypadku projektów produkcyjnych

- liczby nowo utworzonych miejsc pracy,
- odsetka pracowników z wykształceniem wyższym,
- lokalizacji,
- wydatków inwestycyjnych,
- branży (sektora),
- atrakcyjności produktów na rynkach międzynarodowych;

2. W przypadku projektów z zakresu usług

- liczby nowo utworzonych miejsc pracy,
- odsetka pracowników z wykształceniem wyższym,
- lokalizacji,
- złożoności usług, które spółka świadczy.

2. Pomoc dla nowych inwestycji – dotacje inwestycyjne

Tabela 7.5: Warunki korzystania z pomocy dla nowych inwestycji w Rzeczypospolitej Polscej

Branża	Minimalna liczba nowo utworzonych miejsc pracy	Minimalne wymagane nakłady na nowe inwestycje	Wysokość pomocy na jedno miejsce pracy (% kosztów kwalifikowanych)
Branża priorytetowa	50	160 mln PLN	2 – 12,5
Ważne inwestycje w innych gałęziach	200	750 mln PLN	
	500	500 mln PLN	
Badania i rozwój (R&D)	35	10 mln PLN	do 10

Źródło: http://www.paiz.gov.pl/governmental_grants#

Wysokość dotacji inwestycyjnej zależy między innymi od:

- a. liczby nowo utworzonych miejsc pracy,
- b. wydatków inwestycyjnych na pracownika,
- c. lokalizacji.

W ramach programu wspierania inwestycji dotacje w Polsce są przyznawane wyłącznie na projekty inwestycyjne, których dokończenie jest uwarunkowane czerpaniem pomocy finansowej z budżetu państwa. Koordynatorem programu wspierania rozwoju inwestycji i organem przyznającym pomoc państwową jest minister gospodarki. Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiZ) jest odpowiedzialna za przedstawienie wszelkiej wymaganej dokumentacji niezbędnej w celu otrzymania pomocy finansowej Międzyresortowemu Zespołowi ds. Inwestycji Zagranicznych. Każdy projekt jest następnie indywidualnie rozpatrywany przez zespół na podstawie szczegółowych kryteriów określonych w programie pomocy dla inwestycji.

Tryb postępowania przy stosowaniu zachęty inwestycyjnej

1. Inwestor przedstawia PAIiZ *informację o planowanym projekcie*, przy wykorzystaniu standardowego formularza podpisanego przez osoby uprawnione do reprezentowania inwestora.
2. Informacje są *rozpatrywane* przez PAIiZ, która udzieli prezesowi zespołu informacji o projekcie i wniosku oferty pomocy finansowej z uzasadnieniem.
3. Zespół decyduje o zarekomendowaniu dotacji dla projektu, a następnie przedkłada go ministrowi gospodarki, który podejmie *ostateczną decyzję o przyznaniu pomocy*.
4. PAIiZ *poinformuje inwestora* o rekomendacji przygotowanej przez zespół. Inwestor następnie podejmie decyzję, czy ofertę przyjmie lub odrzuci.
5. Po przyjęciu oferty inwestor *zwróci się do ministra gospodarki* z wnioskiem o pisemne powiadomienie potwierdzające możliwość rozpoczęcia inwestycji.
6. Minister gospodarki *wyśle inwestorowi pismo potwierdzające*, że inwestycja może zostać rozpoczęta.
7. Minister gospodarki zawiera z inwestorem *umowę o przyznaniu pomocy*.

Proces przyznawania pomocy może być wydłużony w przypadku spółek, które wnioskuje o dwa i więcej instrumentów pomocy regionalnej (dotacje państwowe i zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych i/lub dotacje współfinansowane z funduszy UE).

Dotacje państwowe przyznawane w ramach programu wspierania inwestycji należą do kategorii pomocy regionalnej, i dlatego przed ich przyznaniem muszą zostać zatwierdzone przez Komisję Europejską. Dotacje nie podlegają obowiązkowemu zgłoszeniu w przypadku, kiedy tylko uzupełniają regionalną pomoc dla inwestycji i zatrudnienia i łączna wysokość dotacji dla danej inwestycji nie przekracza 50%.

7.3 Podsumowanie

Inwestycje w obu państwach są wspierane odmiennie. W Republice Czeskiej o zachęty inwestycyjne troszczy się CzechInvest – Agencja Wspierania Przedsiębiorczości i Inwestycji. W Rzeczypospolitej Polskiej inwestycje koordynuje Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIIZ).

W Republice Czeskiej system zachęt inwestycyjnych jest uregulowany **Ustawą o zachętach inwestycyjnych** (nr 72/2000 Dz. U.), która później została zmieniona ustawą nr 19/2004 Dz. U. W Rzeczypospolitej Polskiej dotacje są przydzielane na podstawie **Ustawy o warunkach i kontroli przyznawania pomocy publicznej przedsiębiorcom** (Dz. U. 60/2000, poz. 704) obowiązującej od roku 2001. W obu krajach określono odmiennie dziedziny priorytetowe dla zachęt inwestycyjnych. Porównanie wspieranych dziedzin znajduje się w tabeli poniżej.

Tabela 7.6: Wspierane w ramach zachęt inwestycyjnych w Czechach i w Polsce dziedziny

	Republika Czeska	Rzeczpospolita Polska
Wspierane branże	Przemysł przetwórczy	Przemysł motoryzacyjny
	Ośrodki technologiczne	Sektor elektroniczny
	Ośrodki usług strategicznych	Sektor lotniczy
		Branża biotechnologii
		Branża nowoczesny usług
		Badania i rozwój

Źródło: PROCES

Wysokość dotacji w obu krajach jest zależna od kilku zgodnych i odmiennych czynników. W Republice Czeskiej przyznanie dotacji jest uwarunkowane minimalną wysokością inwestycji w majątek, minimalną wysokością inwestycji w urządzenia maszynowe oraz minimalną liczbą nowo utworzonych miejsc pracy. W zależności od wartości minimalnych inwestycji i liczby stworzonych miejsc pracy przedsięwzięcia zostały podzielone na inwestycyjne oraz strategiczne inwestycyjne. Rozróżnione są również regiony według wielkości pomocy, która do nich płynie. Z zachęt inwestycyjnych całkowicie wyłączona została Praga.

W Rzeczypospolitej Polskiej przyznawanie dotacji jest również zależne od minimalnej wysokości inwestycji, minimalnej liczby nowo utworzonych miejsc pracy oraz minimalnej wysokości pomocy na jedno miejsce pracy. Wysokość przyznanych dotacji zależy przede wszystkim od liczby nowo utworzonych miejsc pracy, zatrudnionego odsetka pracowników z wyższym wykształceniem, lokalizacji, kosztów inwestycyjnych, branży (sektora), atrakcyjności produktów na rynkach międzynarodowych lub od złożoności usług, które spółka świadczy.

Czescy przedsiębiorcy zainwestowali w roku 2010 w Polsce ogółem 10,427 mld CZK. Polska zainwestowała w tym samym okresie w czeską gospodarkę ponad trzykrotność tej sumy, a mianowicie 35,661 mld CZK. Ryzyko związane z inwestowaniem Rzeczypospolitej Polskiej długookresowo jest na podobnym poziomie jak ryzyko inwestowania w RC i ma przede wszystkim charakter komercyjny i walutowy.

8 Osobliwości zwyczajowe

Podobnie jak odmiennie są w Republice Czeskiej i Rzeczypospolitej Polskiej normy legislacyjne, funkcjonują w tych sąsiednich krajach także specyficzne zwyczaje handlowe.

Przesłanką pomyślnych negocjacji handlowych jest znajomość miejscowych przyzwyczajzeń i mentalności narodowej. Naruszenie miejscowych reguł etycznych mogłoby oznaczać nie tylko utratę wizerunku handlowca, ale w niektórych przypadkach także całkowite niepowodzenie wzajemnych stosunków handlowych. Wymienionych zwyczajów nie można jednak traktować całkowicie dogmatycznie i przy rozmowach osobistych bardzo ważne jest kierowanie się także własnym wyczuciem.

8.1 Republika Czeska

Język rozmów i tytułowanie

Językiem urzędowym jest język czeski. Mieszkańcy władają także językiem angielskim, który w Republice Czeskiej jest bardzo rozpowszechniony. Podczas rozmów handlowych w Republice Czeskiej przyjęte jest podanie ręki, które powinno być mocne i żwawe. Przy podaniu ręki należy utrzymywać kontakt wzrokowy. Podanie ręki następuje podczas przywitania oraz pożegnania. Podczas podawania ręki niegrzeczne jest trzymanie drugiej ręki w kieszeni.

Wizytówki

Jeżeli planujemy rozpoczęcie działalności w Republice Czeskiej, warto zainwestować w wizytówki, które niekoniecznie muszą być w języku czeskim, ale jako dowód zainteresowania handlem i partnerem handlowym stosowne jest posiadanie czeskiego tłumacza. O ile firma jest stabilna i ma pomyślną historię, można podać rok założenia, względnie inne informacje. Na wizytówkach należy również podawać tytuły akademickie.

Przygotowanie do rozmów

Jeżeli planujemy rozmowy handlowe, stosowne jest uzgodnienie spotkania zawsze z dostatecznym wyprzedzeniem, co należy zrobić przy pomocy formalnego pisma lub faksu. Należy być punktualnym i dokładnym.

Formy rozmów

Republika Czeska posiada kompleksowy system prawny ze skomplikowaną biurokracją. Z partnerem handlowym warto mieć bliższy stosunek osobisty, który będzie korzystny dla dalszego wzajemnego prowadzenia interesów. Podczas rozmów należy zawsze zacząć luźno od innego tematu i poczekać dopóki druga strona nie przeniesie konwersacji na sprawy biznesowe i handel. Podczas rozmowy należy utrzymywać kontakt wzrokowy. Prezentacja powinna być prosta i dokładna, w miarę potrzeby uzupełniona także wykresami i tabelami. Interesy realizuje się powoli. Ważne jest dotrzymywanie terminów, przestrzeganie przepisów i zasad, dlatego w handlu należy być cierpliwym.

Wspólne posiłki

W Republice Czeskiej popularne są zarówno obiady, jak i kolacje służbowe. Śniadania służbowe nie są zbyt częste. Nieformalne spotkania z reguły odbywają się w restauracjach. Osoba, która wystosuje zaproszenie, pokrywa także koszty związane z rachunkiem. Podczas jedzenia zawsze odmawia się dokładki przy pierwszym zaproponowaniu. Dopiero po zaproszeniu gospodarza dokładkę można uprzejmie przyjąć. Tradycyjnym czeskim napojem jest piwo.

Dzień roboczy i święta

Tydzień roboczy w Republice Czeskiej trwa od poniedziałku do piątku od godz. 6 – 8 do godz. 14 – 16, a więc obowiązuje ośmiogodzinny czas pracy. W weekendy się nie pracuje, wyjątek stanowią nieliczne zawody. Najważniejszymi świętami są 28 września – dzień

czeskiej państwowości, 28 października – dzień powstania samodzielnego państwa czechosłowackiego oraz 17 listopada – dzień walki o wolność i demokrację.

8.2 Rzeczpospolita Polska

Język rozmów i tytułowanie

Językiem urzędowym jest polski, ale większość mieszkańców nie ma problemu z angielskim, który w Polsce jest stosunkowo rozpowszechniony, głównie wśród młodszej generacji. Przy tytułowaniu obowiązują ogólne zasady jak przy tytułowaniu po angielsku. W Polsce podobnie jak w RC duże znaczenie przypisuje się podaniu ręki przy rozpoczęciu i na zakończenie spotkania handlowego.

Wizytówki

Warto mieć przy sobie dostateczną liczbę wizytówek i rozdawać je na spotkaniach. Wizytówki nie muszą być przetłumaczone na język polski, wystarczy wersja anglojęzyczna.

Przygotowanie do rozmów

Zaproszenie na rozmowy powinno posiadać formę pisemną. Jeśli zostanie ono przetłumaczone na język polski, zrobi to dobre wrażenie. Materiały i oferty powinny zostać przetłumaczone na język polski, a jeśli są one opracowane graficznie, należy zadbać o to, aby wszystko było właściwie stonowane, ponieważ Polska posiada jednych z najlepszych grafików na świecie.

Formy rozmów

Od cudzoziemca zawsze oczekiwana jest punktualność, choć ze strony Polaka nie musi zostać zachowana. Okresu trwania rozmów nie można przewidzieć. W poprzednim ustroju trwały one nawet kilka miesięcy. Nawet obecnie przy zaangażowaniu rządu lub urzędów w handel, ustalenia będą trwały długo. Najbardziej prężne są mniejsze spółki prywatne. Polska gościnność i reprezentatywność nie zna granic. Do rozmów wszystko przygotowane jest zazwyczaj w najdrobniejszych szczegółach. Polacy bardzo chętnie przechodzą wprost do rzeczy / interesu. Z drugiej strony podczas spotkań nieformalnych są bardzo towarzyscy i bawią się często do bardzo późnych godzin. Wczesne wyjście z tych nieformalnych spotkań jest uważane za skrajnie niestosowne. Cudzoziemcy są w Polsce bardzo mile widziani i miejscowi chętnie z nimi rozmawiają.

Wspólne posiłki

Popularne są zarówno obiady, jak i kolacje służbowe, natomiast śniadania nie są rozpowszechnione. Nie spotyka się zaproszeń do domu. Nieformalne spotkania z reguły odbywają się w restauracjach i klubach. Osoba zapraszająca pokrywa też koszt rachunku. W restauracjach i klubach cudzoziemcom świadczony jest o wiele lepszy serwis niż gościom krajowym. Piwo przez niektórych Polaków nie jest zbyt lubiane, uważane jest wręcz za napój podrzędny. Tradycyjnym napojem jest wódka.

Dzień roboczy i święta

Pracę rozpoczyna się bardzo wcześnie, rozmowy od godziny 8 nie są niezwykle. Tydzień roboczy trwa od poniedziałku do piątku od godz. 8:00 – 9:00 do godz. 14:00 – 15:00, w sobotę natomiast od godz. 8:00 do 13:30. Do głównych świąt należy 3 maja – Święto Konstytucji (1791) oraz 11 listopada – Święto Niepodległości.

8.3 Podsumowanie

Republika Czeska i Rzeczpospolita Polska są krajami sąsiednimi, i dlatego mają bardzo podobne zwyczaje i zasady handlowe. W obu krajach preferowane są rozmowy w językach macierzystych. Także **znajomość angielskiego** w Czechach i Polsce jest na wysokim poziomie. W obu krajach na początku i na końcu rozmów należy podać rozmówcy rękę. Przy **podawaniu rąk** należy partnerowi patrzeć w oczy. W obu krajach obowiązują tylko **anglojęzyczne wizytówki**. Jeżeli partner handlowy posiada wizytówki sporządzone w języku czeskim lub polskim, przemawia to na jego korzyść. Rozmowy handlowe w obu krajach finalizuje się, zwłaszcza oficjalnie, **na piśmie**. W obu krajach przestrzega się zasady **punktualności**. Toleruje się najwyżej 15-minutowe spóźnienie. Polacy w porównaniu z Czechami są bardziej **związani ze swoją rodziną** i często z członkami rodziny konsultują też sprawy handlowe. **Prezentacje** w obu krajach powinny być rzeczowe, uzupełnione ciekawymi wykresami i statystykami. **Sprawy urzędowe** w obu krajach załatwia się stosunkowo długo, ponieważ skrupulatnie jest przestrzegane prawo i przepisy urzędowe. **Ważne interesy** są finalizowane tylko w obecności najwyższego kierownictwa firm.

Republika Czeska i Rzeczpospolita Polska różnią się przede wszystkim w kwestii **religii**. O ile duży odsetek polskich mieszkańców jest wyznania katolickiego, Czesi są w większości ateistami bez wyznania. Odmiennie jest także postrzeganie istoty **rodziny**. W Polsce życiu rodzinnemu przypisuje się duże znaczenie, a rodzina jest integralną częścią także spraw biznesowych. W Republice Czeskiej znaczenie rodziny jest mniejsze. Polacy mają również większe **poczucie przynależności narodowej**. Podczas nieformalnych spotkań, obiadów i kolacji w Czechach preferuje się **konsumpcję** piwa, natomiast w Polsce powszechniejsze jest picie wódki.

Spis skrótów

a.s.	Akciová společnost (spółka akcyjna)
CEIDG	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
CIT	Podatek dochodowy od osób prawnych
UE	Unia Europejska
EUR	Euro
NIP	Numer Identyfikacji Podatkowej
KRS	Krajowy Rejestr Sądowy
PAIiZ	Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych
PIT	Podatek dochodowy od osób fizycznych
PLN	Polski złoty
R&D	Research and development (Badania i rozwój)
REGON	Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
S.A.	Spółka akcyjna
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným (Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością)
Sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Sp.j.	Spółka jawna

VAT	Podatek od towarów i usług
ZOK	Zákon o obchodních korporacích (Ustawa o korporacjach handlowych)
ZOS	Zákoník obchodních společností (Ustawa o spółkach handlowych)
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Źródła

Agentura pro podporu podnikání a investic (Agencja Wspierania Przedsiębiorczości i Inwestycji).....	www.czechinvest.org
Business Center	www.business.center.cz
Český statistický úřad (Czeski Urząd Statystyczny).....	www.czso.cz
Unia Europejska	www.europa.eu
Główny Urząd Statystyczny	www.stat.gov.pl
Pojedynczy Punkt Kontaktowy	www.eu-go.gov.pl
Krajowa Izba Doradców Podatkowych.....	www.krdp.pl
Ministerstwo Infrastruktury	www.mi.gov.pl
Ministerstvo dopravy (Ministerstwo Transportu)	www.mdcr.cz
Ministerstwo Finansów	www.mf.gov.pl
Ministerstvo finance (Ministerstwo Finansów).....	www.mfcr.cz
Ministerstwi Gospodarki	www.mg.gov.pl
Ministersrwo Infrastruktury i Rozwoju.....	www.mir.gov.pl
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	www.mrr.gov.pl
Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministerstwo Przemysłu i Handlu)	www.mpo.cz
Ministerstwo sprawiedliwości.....	www.ms.gov.pl
Ministerstwo Skarbu Państwa	www.msp.gov.pl
Ministerstvo vnitra (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych)	www.mvcr.cz
Ministerstwo Spraw Zagranicznych.....	www.msz.gov.pl
Ministerstvo zahraničních věcí (Ministerstwo Spraw Zagranicznych).....	www.mzv.cz
Ogólne informacje o Polsce	www.poland.pl
Oficjalny portal ds. przedsiębiorczości i eksportu	www.businessinfo.cz
Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych.....	www.paiz.gov.pl
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	www.parp.gov.pl
Polska Organizacja Turystyczna	www.pot.gov.pl
Krajowa Izba Gospodarcza	www.kig.pl
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze.....	www.praha.trade.gov.pl
Ustawy i przepisy Republiki Czeskiej	www.podnikatel.cz